OPENBARE VERGADERING VAN 11juli 2018

Voorzitter: de heer P.E.J. den Oudsten
Plv. voorzitter: de heer B.N. Benjamins *(agendapunt 3a tot 18.17 uur*), mevrouw I.M. Jongman-Mollema *(agendapunt 3a vanaf 19.30 uur)*

Aanwezig: de dames K.W. van Doesen-Dijkstra (D66), W. Paulusma (D66), F. Woudstra (D66), M. van Duin (SP), L.R. van Gijlswijk (SP), C. Bloemhoff (PvdA), S.M. Brouwer (PvdA), P. Brouwer (GroenLinks), G. Chakor (GroenLinks), E. Akkerman (VVD), I.M. Jongman-Mollema (ChristenUnie), A.M.J. Riemersma (Stad en Ommeland), M.E. Woldhuis (100% Groningen) en de heren B.N. Benjamins (D66), T. Rustebiel (D66), C. Schimmel (D66), A.J. Wonink (D66), E. Zirkzee (D66), D. Brandenbarg (SP), J.P. Dijk (SP), B. de Greef (SP), W.H. Koks (SP), M. van der Laan (PvdA), J.P. Loopstra (PvdA), D.J. van der Meide (PvdA), D.S. Ruddijs (PvdA), M. van der Glas (GroenLinks), W.B. Leemhuis (GroenLinks), M.D. Blom (VVD), J.R. Honkoop (VVD), A. Sijbolts (Stad en Ommeland), R. Bolle (CDA), R.F.M. Lamers (CDA), H.P. Ubbens (CDA), E.B. Koopmans (ChristenUnie), A.P.M. Banach (Student en Stad), R.J. Lammers (Student en Stad), G.J. Kelder (Partij voor de Dieren)

Afwezig m.k.: dhr. J.H. Luhoff (D66), wethouder P.S. de Rook (D66)

Griffier: de heer A.G.M. Dashorst

Secretaris: de heer P.J.L.M. Teesink

Wethouders: de heren T. Schroor (D66), J.M. van Keulen (VVD), R. van der Schaaf (PvdA) en M.T. Gijsbertsen (GroenLinks)

1. Opening, mededelingen, vaststelling agenda en verslagen

De VOORZITTER: De vergadering is geopend. Er is bericht van verhindering van de heer Luhoff. Ik ga ervan uit dat mevrouw Van Duin later komt.

1.a: Vaststelling agenda

De VOORZITTER: Voor ons ligt een eenvoudige agenda. Er wordt een punt aan toegevoegd. Er is aangekondigd dat er een motie Vreemd aan de orde van de dag wordt ingediend. Ik stel voor dat we dat doen na bespreking van de gemeenterekening, dus dat komt aan het eind van de vergadering aan de orde.
Als vergaderorde zou ik eigenlijk het volgende willen voorstellen. We hebben een eerste termijn van de raad. Ik schat in dat die tot rond 18.00 uur duurt. Het lijkt verstandig, als dat zo is, om dan te gaan eten. Dan kan het college al die moties die worden ingediend nog een keer bespreken en kunnen we even de beantwoording voorbereiden. Daarna de eerste termijn college en dan gaan we ook door, tweede termijn raad, tweede termijn college. Er kan altijd nog even geschorst worden, dat is nooit een probleem. Mocht het nou allemaal in een stroomversnelling raken, je weet het nooit, dan doe ik u, op het moment dat ik dat in de gaten krijg, misschien wel een ander voorstel. Zullen we dat zo doen?

2. Rondvraag en interpellaties *(n.v.t.)*

3. Discussiestukken

3.a: Gemeenterekening 2017 (raadsvoorstel 19 juni 2018, 7016612)

Eerste termijn raad

De VOORZITTER: Het woord is aan de heer Benjamins.

De heer BENJAMINS (D66): Dank u wel, voorzitter. Ik zet eerst even mijn D66-pet af en spreek even tot u als plaatsvervangend voorzitter van de raad.

De PLV VOORZITTER: Ik mag namens de raad mijn blijdschap uitspreken over het voorgestelde besluit tot benoeming van u als waarnemer per 1 januari 2019. *(Applaus)*

Burgemeester DEN OUDSTEN: Hartelijk dank. Het is het voornemen van de commissaris, wat nu wordt uitgesproken.

De PLV VOORZITTER: Ja, dat is waar, maar u stond er niet negatief tegenover en dat wordt gewaardeerd.

Burgemeester DEN OUDSTEN: Nee, dat klopt. Ik kan niet zonder jullie.

De heer BENJAMINS (D66): Goed. Dan nu mijn woordvoering over de gemeente rekening 2019. Eh, 2017, sorry.
Samenwerken loont. “Samenwerken wordt het sleutelwoord”, schreven we vier jaar geleden in het coalitieakkoord. Nu, vier jaar later, kunnen we concluderen dat het goed gaat met Groningen, en de rekening van 2017 laat zien dat samenwerking loont. In 2017 heeft Groningen 4000 extra arbeidsplaatsen en 800 nieuwe bedrijven erbij gekregen. Alleen al in de eerste drie kwartalen kwamen er in onze regio meer dan 3000 afspraakbanen bij. In de bestaande stad zijn meer grondgebonden woningen gebouwd dan wij eerder afgesproken hadden. De bussen zitten bomvol, er is een opnieuw een slimme fietsroute gerealiseerd en de binnenstad heeft meer dan twee keer de afgesproken hoeveelheid fietsenstallingen erbij gekregen.
De cliënttevredenheid bij individuele maatwerkvoorzieningen binnen de Wmo is toegenomen, waarbij een extra compliment op zijn plaats is. Het is al moeilijk genoeg een winkel op te houden tijdens een verbouwing, maar een compleet nieuwe organisatie inrichten, dienstverlening op peil houden en de tevredenheid daarover verhogen is bijzonder knap. De dienstverlening aan de balie is bijzonder hoog en de tevredenheid met betrekking tot digitale dienstverlening is gestegen.
Samenwerking loont. Nationale samenwerking zorgde voor het binnenhalen van het VN-klimaatinstituut, samen met Rotterdam, waarbij de inzet van onze burgemeester niet onvermeld mag blijven. Hoewel het achter de schermen werken dan misschien juist wel goed is.
Regionale samenwerking zien we op cultureel gebied met het samenwerkingsverband ‘We are the North’. Dit heeft geleid tot een prachtige samenwerking met de culturele hoofdstad van Europa: Leeuwarden. Met mooie programma’s en projecten zoals als Station Noord en Waste No Waste. Ook de Top-Dutch-campagnes zijn een mooi voorbeeld van samenwerking die meer oplevert dan concurrentie tussen overheden. Beide campagnes hebben Noord-Nederland wereldwijd op de kaart gezet.
Ook lokale samenwerking loont. Het gebiedsgerichte werken samen met bewoners heeft in 2017 tot prachtige resultaten geleid. Blue Zone Selwerd en de uitvoering van de Toekomstvisie A-kwartier, A+-kwartier eigenlijk, noemt het college niet voor niets als mooie voorbeelden in deze rekening.
Samenwerken doen we daarnaast binnen het onderwijs. Vijf jaar geleden sloten we het Onderwijspact met alle lagen van het onderwijs in de stad, van kinderopvang tot universiteit. En de afgelopen jaren daagden we besturen, scholen en docenten uit om zelf met plannen te komen voor innovatie. Daarmee werden taalachterstanden teruggedrongen en werd digitale geletterdheid gestimuleerd. Ook hebben we samen met het onderwijs de positie van statushouders verbeterd.
Door de samenwerking met de Sportkoepel hebben we in 2017 goede stappen kunnen zetten op weg naar een gelijk speelveld voor onze sportverenigingen.
Hier hebben wij in 2017 ook veel samengewerkt. Zo hebben wij aan het begin van het jaar besloten om vijf experimenten te starten om betrokkenheid en zeggenschap van wijkbewoners te verbeteren. We hebben gezamenlijk meer dan eens aandacht gevraagd voor de aardbevingsproblematiek en wij hebben ons laten informeren over de impact die deze heeft in Ten Boer. Op voordracht van de SP hebben we een motie aangenomen om Ten Boer met beschikbare expertise bij te staan.
We hebben gezamenlijk opgetrokken in het herindelingsdossier, want ondanks dat we op onderdelen van mening verschillen, zagen wij het gezamenlijk belang om daar een succes van te maken. Wij hebben gezamenlijk handen en voeten willen geven aan het verdrag inzake de rechten van personen met een handicap. Met als resultaat het predicaat ‘Koploper gemeente Toegankelijkheid van de VNG’. En, in april hielden we op verzoek van deze raad samen een expertmeeting over verkeersveiligheid.
De samenwerking tussen accountant en de gemeentelijke organisatie is tevens het benoemen waard. Waar de rekening in 2016 om diverse redenen geen goedkeurende verklaring kon krijgen, is het dit jaar door intensieve samenwerking en veel en hard werk wel gelukt. Dat verdient een groot compliment. Mijn fractie wil alle medewerkers bedanken voor het harde werk dat in 2017 is verricht.

De VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Ja dank u, voorzitter. Het was even wachten tot de heer Benjamins aan zijn eind zou komen. Van zijn woordvoering dan.

De heer BENJAMINS (D66): Ik ben er nog niet, mijnheer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Nee, dat begrijp ik, maar het ging al naar een soort een soort van afronding. “Samenwerken loont”, dat moet natuurlijk zijn: samen kunnen we meer, maar dat even terzijde. Zijn er ook dingen die niet zo goed zijn gegaan in 2017?

De heer BENJAMINS (D66): Uiteraard zijn er dingen niet goed gegaan in 2017, voorzitter. Ook daar wordt gewag van gemaakt in de rekening.
Die inzet en de samenwerking met bewoners en ondernemers, met docenten en zorgverleners, met belangengroepen en overheden, hebben in 2017 prachtige resultaten laten zien.
Wij staan voor een Groningen met lef en ambitie. Een gemeente waar iedereen zich thuis voelt en zichzelf kan zijn.

De VOORZITTER: De heer Banach.

De heer BANACH (Student en Stad): Dank u wel, mijnheer de voorzitter. De interruptie die mijn collega van het CDA net doet, die had ik ook in het hoofd zitten. Elk jaar komt er een prachtige bloemlezing over wat er is gebeurd. Een feitelijke opsomming van D66 in een aantal minuten. Dat vind ik mooi, maar dat weten we al. Ik ben ook wel benieuwd naar de kritische houding. Stel, we gaan zo meteen de verkiezingen in en D66 komt in een nieuw college: wat gaan we dan beter doen? Want u zegt: “Natuurlijk zijn er ook dingen misgegaan”, maar noem eens een paar concrete punten? Ik ben wel benieuwd.

De heer BENJAMINS (D66): Nou, ik zei net: “een gemeente waar iedereen zich thuis voelt en zichzelf kan zijn” en dat hebben we volgens mij nog net niet helemaal voor elkaar.
Maar we hebben wel goud in handen. Maar we moeten wel blijven samenwerken. Met inwoners, ondernemers, maatschappelijke instellingen en andere overheden, want alleen samen kunnen we de uitdagingen van de toekomst succesvol aangaan.
Deze rekening laat zien dat die samenwerking loont. Voorzitter, samen maken we Groningen, daar wil D66 zich blijvend voor inzetten. Dank u wel.

De VOORZITTER: Het woord is aan mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Dank u wel, voorzitter. De beschouwing over het rekeningresultaat en de voorspelbaarheid daarvan, hebben we vorige week in de commissie al gedaan. Er is toch één punt waar mijn fractie nog bij stil wil staan. Het is nog even wennen dat de raad in 2017 en eerdere jaren geld beschikbaar heeft gesteld, vooruitlopend op het financiële resultaat 2017 en we dat dus eigenlijk vanavond boekhoudkundig gaan verwerken. Technisch klopt het allemaal wel, en eerder deden we dat ook wel in de vorm van voorbeslagen. Toch zal het bij de meeste mensen overkomen als leven op de pof. We geven het geld alvast uit, en we zien later wel of we ook daadwerkelijk geld hebben om het te dekken. En dat is toch enigszins riskant. Als een doorsneehuishouden zo met financiën omgaat, het geld er niet blijkt te zijn en er geen reserves zijn, gaat het mis. Dan ontstaan er schulden. En bij de gemeente gebeurt dat over het algemeen niet. Als er geen geld over is, is er nog altijd de algemene egalisatiereserve. U weet wel, de reserve waar het college altijd een beroep op mag doen, maar als de raad iets wil, dat niet kan.
De verwachting van het college was dat het oplossen van financiële knelpunten door de AER aan te spreken explicietere discussies op zou leveren. Kan het college aangeven hoe die verwachting is uitgekomen? Welke explicietere discussies voeren wij dan nu met elkaar? Zeker nu op de algemene egalisatiereserve geen beroep kan worden gedaan, want er zit niet genoeg geld in. Graag een reactie.
De reserve grondzaken moet aangewend worden en dat kan alleen maar omdat er een fors resultaat is. Voor 15 miljoen euro veroorzaakt doordat grondexploitaties opnieuw zijn herzien. En de vraag die de SP vorige week al heeft gesteld is: hoe lang kunnen we daarmee doorgaan? Het antwoord van de wethouder was: “Als we resultaat hebben, stoppen we dat in de reserve. Maar als we het geld weer nodig hebben, dan halen we het er weer uit”. Zo simpel is dat. Maar vervolgens mogen wij als raad volgens de wethouder niet de conclusie trekken dat er altijd geld genoeg is. Het heeft volgens hem te maken met politieke wil en het maken van politieke keuzes. En over die laatste gesproken: de jaarrekening gaat niet alleen maar over hoe de gemeente het afgelopen jaar financieel geboerd heeft. Die gaat ook over de vraag of voorgenomen beleid goed is uitgevoerd en de politieke beoordeling van dat beleid. En nu het einde van de raads- en collegeperiode nadert, is het goed om eens even terug te kijken. Vier jaar geleden ging het college van start onder het mom: ‘Voor de verandering’. D66 noemde het akkoord vooral een hervormingsagenda. De PvdA wees haar leden erop dat de rode draad van het akkoord de twee gezichten van de stad is. GroenLinks prees vooral de, ik citeer: “heldere, progressieve visie voor de komende jaren”. Maar voorzitter, van de VVD weten we niet hoe enthousiast ze over het college akkoord was. Er staat in het archief 2014 van de lokale website slechts een bericht: “Wij wensen u heel fijne feestdagen en een inspirerend en succesvol 2015 toe”.
Voorzitter, voor wie is de stad met dit college eigenlijk veranderd? Niet voor de een op de vijf kinderen die in armoede opgroeit. Niet voor de een op de zes Stadjers die zorg mijdt, omdat de eigen bijdrage te

hoog is. En niet voor de een op de zeven huishoudens die in armoede leeft. Hun inkomensperspectief is niet verbeterd. En daarmee is Groningen helaas na Rotterdam nog steeds de armste stad van Nederland, ook onder werkenden. En onze conclusie daarover is: de winnaars zijn de zogenaamde 'eigen verantwoordelijkheidsdenkers' van D66 en de VVD, de verliezers de PvdA en GroenLinks, waarvan mijn partij ooit dacht dat zij nog enigszins in de maakbare samenleving en het verheffingsideaal durfden te geloven.

De VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Ja, ik vroeg mij af of de SP, als alle voorstellen die de SP heeft gedaan om de armoede te verlichten zouden zijn aangenomen, dan echt denkt dat we dan vervolgens niet meer onder Rotterdam zouden staan als armste stad van Nederland.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, nog niet zo lang geleden hadden wij hier in deze stad de ambitie om de sociaalste stad van Nederland te zijn en die strijd hebben we helaas al verloren.
Voorzitter, de allergrootste verliezers zijn een groot deel van de Stadjers. Ze hebben ten tijde van de crisis de rekening moeten betalen en profiteren tot op heden niet van de economische groei en niet van het collegebeleid.

De VOORZITTER: Moment, moment. De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Ja, ik heb net een vraag gesteld en die is niet beantwoord. Misschien was hij niet zo helder, dat zou kunnen. Mijn vraag is: als de SP in het college had gezeten of als de voorstellen van de SP rondom armoede allemaal waren aangenomen, is de SP dan echt van mening dat we dan niet meer de tweede armste stad, maar bijvoorbeeld de zesde of de zevende armste stad van Nederland waren? Dat is mijn vraag.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, ik kan niet in de toekomst kijken en ik kan ook niet zeggen hoe zich dat zou hebben ontwikkeld. Wat ik wel weet, is de focus van sommige partijen op lijstjes, het COELO-lijstje rondom woonlasten, om maar eens iets te noemen. Dan denk ik: het zou toch mooi zijn als we hier met z'n allen, misschien moet ik daar straks nog een motie voor maken, de ambitie uitspreken dat Groningen op het lijstje van armste gemeenten gaat zakken. En of wij dan helemaal onderaan het lijstje komen te staan, dat zal nog enige inzet vergen, voorzitter.

De heer BOLLE (CDA): De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Ik denk dat een heel groot gedeelte van de gemeenteraad die ambitie zou willen omarmen, maar waar het om gaat is: hoeveel kun je daar als gemeente aan doen? Welk beleid heb je daarvoor nodig en hoe maakbaar is de samenleving? Daarom is mijn vraag aan de SP: denkt u echt dat dit kan als gemeente, of heb je daar veel meer bij nodig, ook een economie en een kabinet?

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Nou voorzitter, u hebt, als het gaat om "daar hebben we een economie voor nodig en een kabinet, we doen het allemaal niet alleen" helemaal gelijk. Daarom was ik ook recentelijk heel blij met uw steun om de onzalige plannen van het kabinet rondom werken onder het minimumloon te verwerpen.

De VOORZITTER: De heer Benjamins.

De heer BENJAMINS (D66): Ja, ik wil graag vragen aan de SP of het zo zou kunnen zijn dat het beleid dat we in 2017 hebben ingezet, zoals een samenwerking van WIJ-Groningen met het onderwijs, zich zo meteen gaat uitbetalen?

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Op uw opmerking dat samenwerking loont, kom ik zo meteen nog even terug, voorzitter.

De heer VAN DER MEIDE (PvdA): Voorzitter?

De VOORZITTER: Ja.

De heer VAN DER MEIDE (PvdA): Van der Meide van de PvdA. Ik heb een vraag aan mevrouw Van Gijlswijk. Afgelopen periode heeft het college eigenlijk best veel armoedegeld beschikbaar gesteld. Eigenlijk zelfs meer dan de periode daarvoor, waarin u in het college zat. Weet u dat nog?

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, wat ik nog weet is dat ik gisterenavond het voorjaarsdebat 2014 heb teruggekeken, dat er een heel debat ontstond tussen uw fractievoorzitter en mijn fractievoorzitter, omdat ons destijds bevestigd was, zelf ambtelijk, dat er werd bezuinigd op armoedegeld. En als u 800.000 euro wilt uitgeven aan 'we gaan een beetje ontdekken wie onze bijstandsgerechtigden zijn', wil ik wel weten of die 800.000 euro er nu eindelijk voor gezorgd heeft dat mensen gewoon een vaste baan hebben, dat mensen perspectief hebben voor de toekomst. Dat is niet waar. Er worden lovende woorden gesproken door het college, waar ook uw partij in zit, over de experimenten Bijstand op maat. Wat is daar tot nu toe lovend aan? Nou, dat we toestemming hebben gekregen van de staatssecretaris om het te doen en dat er 900 mensen aan meedoen. Maar wie heeft daar een cent meer om in de portemonnee, voorzitter? Dat is de vraag.

De heer VAN DER MEIDE (PvdA): Dat zijn een heleboel mensen. Ik herhaal mijn vraag of u het verschil niet ziet met de periode daarvoor.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, ik vind het leuk dat u nu probeert het debat met mij aan te gaan en uw fractievoorzitter dat acht jaar geleden niet durfde. Ik ga dat debat ook graag aan. Maar voor ik het weet, zegt de voorzitter dat ik geen spreektijd meer heb, dus ik wou toch nog even verder.
Kijk, dat een groot deel van de Stadjers niet profiteert, komt omdat er wel vele miljoenen euro's worden uitgegeven aan zaken als het topsportzorgcentrum, Cultuurcluster, Euroborg, Forum, stadhuis, achterstallig onderhoud MartiniPlaza, Vrijdag, Scheepvaartmuseum, zo kan ik nog wel even doorgaan. Voor dat soort zaken voorzitter, weet het college altijd wel geld te vinden, maar niet voor zaken als het verruimen van de kwijtschelding van de afvalstoffenheffing, de inkomenstoeslag, beheer en onderhoud van de openbare ruimte, het ophalen van grofvuil. En daarin voorzitter, is ondanks de lovende woorden van deze coalitie ook met de gehele gemeenteraad te willen samenwerken, de laatste jaren niets veranderd.

De VOORZITTER: De heer Benjamins.

De heer BENJAMINS (D66): Ja voorzitter, ik ben wel benieuwd of mevrouw Van Gijlswijk van al die voorbeelden die zij daarstraks genoemd heeft, het nut niet inziet.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Of ik daar het nut niet van inzie?

De heer BENJAMINS (D66): Ja.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Ik geef hier aan waar dit college voor kiest. Dat zijn vooral de wat hardere zaken. Het zijn trouwens allemaal gebouwen, die ik net heb opgesomd. Het gaat niet over investeren in mensen of ervoor zorgen dat mensen, van wie we weten dat ze niet makkelijk meer aan het werk komen, het iets ruimer krijgen en dat zij steun van de overheid krijgen.
Voorzitter, ik zei wat er niet veranderd is, maar wat is er dan de afgelopen jaren wel veranderd? Nou, het college heeft het wellicht zelf niet zo door, maar zonder dat we een Starbucks in dit stadhuis hebben, weten steeds meer mensen het stadhuis te vinden. Huurders, thuiszorgmedewerkers, wijkbewoners, kleine ondernemers: uw beleid brengt mensen op de been. Niet omdat die mensen het met uw plannen eens zijn, maar juist omdat ze het niet met uw plannen eens zijn. En deze tegenmachten organiseert u niet zelf, want dat wilt u niet. Maar door slechte plannen of het wegkijken, zoals de slechte plannen voor het Oosterhamriktracé, wegkijken voor problemen op winkelcentrum Paddepoel, de Vondelflat, Selwerd, daardoor staan Stadjers op, en omdat u niet met hen samenwerkt, omdat u niet naar hun kritiek en noodkreten luistert. U kiest er bewust voor om weg te kijken onder het mom van 'daar gaan wij niet over'. Alleen onder heel grote druk en aanhoudende publieke weerstand, gaat u er ineens wel over en gaat u af en toe eens overstag. Zo organiseert het college, zonder dat het dit zelf wil en doorheeft, een eigen tegenmacht. Zonder dat u het wilt, krijgt u dat toch. Voorzitter, dat smaakt naar meer. En het is aan de SP om de komende maanden die tegenmachten samen te blijven brengen en zo echte veranderingen af te dwingen. Voorzitter, ik kan u zeggen: mijn kameraden hebben daar hartstikke veel zin in en ik ook.

De VOORZITTER: Dank u wel. Het woord is aan de heer Van der Meide.

De heer VAN DER MEIDE (PvdA): Dank u wel, voorzitter. De inkomsten van deze gemeente zijn gestegen, zowel uit het gemeentefonds als bijvoorbeeld uit de logiesbelasting en de ozb en dat is goed nieuws. Onze stad groeit. De economie is aangetrokken en we kunnen en moeten weer investeren. Onder andere dankzij een positief resultaat op de rekening door het grondbedrijf, boeken we een positief resultaat van ruim 18 miljoen euro en de ratio van het weerstandsvermogen is veel beter dan in eerdere jaren. Er liggen voor een nieuw college mogelijkheden klaar om te investeren.

Maar er is ook minder goed nieuws. We hebben forse tekorten op het sociale domein. Die leggen het college en de raad helemaal bij en eigenlijk kunnen we ook niet anders. De Wmo kost 6,2 miljoen euro extra, terwijl niet eens alle geïndiceerde zorg wordt verleend en jeugdhulp kost 8,8 miljoen euro extra. We hebben geïnvesteerd in Eelde, in groencompensatie, in bed, bad en brood en de scholen in Engelbert en het Oosterpark, in de binnenstad, in MartiniPlaza en al die andere zaken die mevrouw Van Gijlswijk net opnoemde. Onzes inziens allemaal meer dan terecht.
We hadden natuurlijk ook nog andere tegenvallers. De aardbevingsproblematiek speelt ons parten. Geothermie kon helaas niet doorgaan en de herindeling met Haren en Ten Boer liep flinke vertraging op.
Nog even terug naar het resultaat. Het lijkt wel alsof we een positief resultaat boeken, maar eigenlijk is dat niet zo. We hebben bijna 15 miljoen euro meer uitgegeven op het sociale domein, maar door de conjunctuur, onder andere door een voordeel van 18,6 miljoen euro vanwege grondzaken, wordt dat gelukkig gecompenseerd. Toch sporen we het college aan verder te gaan met de plannen die gemaakt zijn en worden. Vertraging is soms onvermijdelijk, maar maak vaart met projecten en programmagebiedszaken, de individuele studietoeslag, schuldhulpverlening en met de Wet kinderopvang. Vertraging in het programma bij de verhoogde asielstroom kunnen wij natuurlijk ook niet hebben en voor het programma Werk in Zicht willen we ook het liefst zo spoedig mogelijk acties ondernemen. Deze bestedingen hadden moeten plaatsvinden in 2017 en dat is helaas niet altijd gelukt. Wij blijven het college erop aanspreken dat het zijn doelen niet alleen zo goed maar ook zo snel mogelijk probeert te halen.
De belangrijkste opdracht die wij hebben meegegeven aan het college, de afgelopen jaren, en willen meegeven aan het volgende college: de inkomensverschillen zijn ook in Nederland en dus in Groningen de afgelopen veertig jaar groter geworden. Het belastingregime op kapitaal is zoveel gunstiger dan de belasting op arbeid. De inkomensongelijkheid neemt toe, onzes inziens een volkomen verkeerde richting. In de gemeente kunnen we daar niet heel veel aan doen helaas, maar wel wat.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Nou ja, voorzitter, u kunt daar wel degelijk wat aan doen. U kunt er bijvoorbeeld voor zorgen dat we de termijn wanneer mensen in aanmerking komen voor individuele inkomenstoeslag verkorten. Daarmee helpt u duizenden mensen aan een beetje extra geld. Of we stoppen eens met dat idiote beleid dat je pas na vijf jaar volledige kwijtschelding kunt krijgen van de afvalstoffenheffing. Het zijn hartstikke mooie woorden die u uitspreekt, maar uw daden van de afgelopen vier jaar passen daar toch niet echt bij. Kunt u mij nou eens uitleggen hoe dat komt?

De heer VAN DER MEIDE (PvdA): Nou, ik kan u een aantal voorbeelden noemen. Gelukkig is mijn fractievoorzitter altijd ontzettend kien op dat soort dingen, maar nog even naar aanleiding van de vorige discussie: de laptopregeling, het lunchpakket, het maatwerkbudget voor de WIJ-teams, onderwijsgeld, nieuwbouw voor Iederz, de Wmo-tekorten aangevuld, et cetera, et cetera. En dan hebben we ook nog voor iedere peuter kinderopvang. We hebben ontzettend veel gedaan en ja, ik weet ook dat we niet alles hebben kunnen doen. Daar hebt u helemaal gelijk in, maar er is ook weer een volgend college met nieuwe kansen.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Ja voorzitter, nieuwbouw voor Iederz, daar besluiten we pas volgende week over en voor het zover is zijn we echt jaren verder. Al die voorbeelden die u noemt, hoe dragen die bij aan het verkleinen van de inkomensverschillen in deze stad?

De heer VAN DER MEIDE (PvdA): Nou, die dragen daaraan bij en er zijn ook talloze andere dingen die bijdragen. Als wij ervoor zorgen dat onze stad groeit, dat we investeren, zorgt dat voor meer economie, meer werkgelegenheid, meer mensen aan het werk, en dat is voor ons alleen maar een uitstekende richting.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Maar voorzitter, 65% van de bijstandsgerechtigden leeft al langer dan drie jaar op bijstandsniveau. Als u die niet 1 euro erbij geeft, helpt dat ook niet aan de groei van de bestedingen in de binnenstad. Dat ziet u toch zelf ook wel?

De heer VAN DER MEIDE (PvdA): Dat zien wij zelf ook. Dat is natuurlijk ontzettend jammer en daarom komen we straks ook met een motie, u staat er zelfs ook op als ik mij niet vergis, om ervoor te zorgen dat het aantal mensen dat in de bijstand zit, naar beneden gaat.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Ik geloof niet dat dát helemaal het doel van de motie is, maar u komt daar straks nog wel op terug, neem ik aan.

De heer VAN DER MEIDE (PvdA): Sowieso is het doel van dit college en van onze partij en van u om zo min mogelijk mensen in de bijstand te hebben.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, daar had ik vorige week in de commissie ook een debatje over met, ik dacht mevrouw Akkerman. Is het doel nou het cijfer of is het doel om mensen te helpen aan een toekomstperspectief?

De heer VAN DER MEIDE (PvdA): Ja, het verbaast mij telkens bij de SP: het kan altijd maar op één manier. Ja, het is echt waar, het is niet te geloven, er is maar één weg. En meestal nou ja, laat ik het zo zeggen: niet de verkeerde weg maar het is wat beperkt. Je kan twee dingen doen. Je kan zowel het cijfer naar beneden krijgen als naar de mensen kijken die je uit de bijstand wilt hebben.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Ja want voorzitter, als u blijft bij het punt dat het doel van de motie is om slechts het cijfer naar beneden te krijgen, als dat uw motivatie is, dan trek ik mijn handtekening eronder weg, want mijn doel is om mensen aan het werk te helpen.

De VOORZITTER: Ik heb de behoefte om eerst even die motie ingediend te zien, dan kan iedereen er ook een beetje wat van vinden.

De heer VAN DER MEIDE (PvdA): Ja. En misschien moet mevrouw Van Gijlswijk haar dan ook nog een keer lezen.
Maar we kunnen er wel voor zorgen dat onze inwoners zichzelf zo goed mogelijk ontwikkelen, onder andere door het onderwijs. Wij houden niet van de geboorteloterij. De plek waar je wieg heeft gestaan moet er niet toe doen voor de kansen die je krijgt. Gezonde kinderen, aandacht voor cultuur en sport, dat is de essentie voor ons beleid. Daar hebben we al veel aan gedaan, maar er is tegelijkertijd ook nog een lange weg te gaan.
Aandacht voor onderlinge solidariteit kan ertoe bijdragen dat te vergaand individualisme onze samenleving ondermijnt. In die zin zijn ook de woorden die D66 net sprak, toch de partij van het individu, over samenwerking, mij uit het hart gegrepen. Sociaal-culturele voorzieningen waarin we als stad gelukkig ook veel geïnvesteerd hebben, ik noem nu maar even het Forum, mevrouw Van Gijlswijk, en een hele hoop andere zaken, hebben een hoog maatschappelijk rendement. En dat is wezenlijk anders dan het rendement op vermogen dat slechts enkele individuen, ook in onze stad, ten goede komt.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Dank u, voorzitter. Ik ben benieuwd of de heer Van der Meide mij een aantal voorbeelden kan noemen van het rendement van het Groninger Forum op dit moment.

De heer VAN DER MEIDE (PvdA): Jazeker, het Groninger Forum gaat ervoor zorgen dat meer mensen onze stad gaan bezoeken, wat meer werkgelegenheid oplevert, waar onze stad beter van wordt. En dat is alleen maar goed voor de groei en de economie van onze stad. Ik heb het niet over werkgelegenheid van de medewerkers van het Forum, waar u het de vorige keer over had. Dat is gesubsidieerde arbeid, zou je kunnen zeggen. Daar hebben we ook geen bezwaar tegen, maar het gaat echt veel verder dan die banen.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Voorzitter, de toekomstmuziek van de PvdA ken ik ten aanzien van het Forum. Alleen, we bespreken nu de jaarrekening en u noemt het rendement van het Groninger Forum. Dan moet u toch ook concrete voorbeelden hebben van wat dit ons dan heeft opgeleverd in 2017? Volgens mij heeft het ons vooralsnog alleen maar geld gekost.

De heer VAN DER MEIDE (PvdA): Ja, uiteraard heeft dat geld gekost. Gelukkig maar, zou ik zeggen. Dat heet investeren en de kosten gaan nu eenmaal voor de baten uit. Sowieso als je het hebt over het Forum, betekent dat nu werkgelegenheid voor een paar honderd man. Dat is mooi, maar uiteindelijk is dat natuurlijk niet de essentie van het Forum. Uiteindelijk wil je daar een hoop mensen van buiten de stad mee trekken. Ik weet dat u daar niet in gelooft, maar wij geloven daar wel in en wij hopen dat we dat over een jaar of tien heel goed kunnen bewijzen, net zoals we dat met het Groninger Museum hebben kunnen bewijzen.
Voorzitter, we hebben nog enkele wensen. Ik kom nog even terug op het Wmo-debat in de commissie. We willen graag een toezegging van het college over het verzilveringspercentage van de Wmo. Het is voor ons van belang om inzicht te krijgen in welke factoren in welke mate de niet-verzilvering

beïnvloeden en verklaren, voordat geconcludeerd kan worden dat het percentage van 68% verzilvering geen zorgen baart, zoals u aangaf. Kan het college toezeggen dat een scherpere indicatiestelling meer duidelijkheid zal verschaffen over het verzilveringspercentage?
En dan dienen we, zoals aangekondigd, ook twee moties in. Een over 'Van bijstand naar baan'. Er zijn in Groningen nog altijd veel mensen die gebruikmaken van een bijstandsuitkering. In totaal gaat het om 10.178 verstrekte bijstandsuitkeringen. Iedereen verdient een reële kans op de arbeidsmarkt en de gunstige economische omstandigheden maken het nu kansrijk om in de groep te investeren die langdurig is aangewezen op een bijstandsuitkering. Daarom willen we een onderzoek welke extra inzet nodig is om de komende jaren meer mensen van de bijstand naar baan te begeleiden.
En een tweede motie over een publiek jaarverslag. Wij zijn van mening dat de communicatie tussen gemeente en inwoners nog altijd veel beter kan. Ook in het geval van het afleggen van verantwoording over de jaarrekening. Daarom willen wij een publieksvriendelijk jaarverslag, voorzien van cijfers en teksten en plaatjes, kort en bondig en dat willen we laten maken door communicatiemedewerkers van raad en college. Met ingang van 2018, overigens.
En dan als laatste de verklaring van de accountant. Wat zijn er grote stappen gezet, door zowel de accountant als door de gemeente! Blijkbaar was het nodig. Daar was wel enige twijfel over, een jaar geleden, maar gelukkig zijn we op de goede weg en moeten we misschien uiteindelijk blij zijn met de afkeurende verklaring van vorig jaar, omdat die ons wel veel stappen vooruit heeft laten zetten. Alhoewel we er ook nog steeds niet zijn en er de komende jaren vast weer nieuwe uitdagingen liggen.
We hopen dat er binnen enkele jaren elke maand actuele rekeningresultaten gepresenteerd kunnen worden. Dat maakt de sturing van de raad en college nog beter mogelijk en bevordert de transparantie van de gemeentebegroting en -rekening. Overigens steunen wij de bestemmingen die het college voorstelt in het raadsvoorstel dat bij de rekening hoort. Dank u wel.

Motie 1: Van bijstand naar baan (PvdA, GroenLinks, SP, VVD)
De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op 11 juli 2018 besprekend het voorstel inzake de rekening 2017,

constateert dat:
- er in Groningen nog altijd veel mensen gebruikmaken van een bijstandsuitkering; in totaal gaat het om 10178 verstrekte bijstandsuitkeringen;
- het aantal banen in de gemeente Groningen in 2017 is gegroeid met 4139;
- in de zorg, de bouw en de techniek tekorten zijn aan werknemers;
- desondanks het aantal mensen dat is begeleid naar regulier werk is afgenomen van 1072 in 2016 naar 1054;
- er een afname is van de instroom van kansrijke mensen in de bijstand en een toename is van de instroom van mensen met een arbeidsbeperking en statushouders in de bijstand;
- met name 50-plussers vaker te maken hebben met langdurige werkloosheid;
- volgens de toelichting in de jaarrekening de huidige bijstandspopulatie een grotere afstand tot de arbeidsmarkt heeft en dit vraagt om intensievere en langdurigere ondersteuning;

overweegt dat:
- iedereen een reële kans verdient op de arbeidsmarkt en de gunstige economische omstandigheden het kansrijk maken om in de groep te investeren die nu langdurig is aangewezen op een bijstandsuitkering;
- er te veel inwoners in Groningen zijn, die kunnen en willen werken, maar die door hun te grote afstand tot de arbeidsmarkt niet aan de slag komen;
- een groep mensen (voorheen de groep van 3000 mensen met middelgrote afstand tot de arbeidsmarkt) op termijn weer regulier aan de slag zou moeten kunnen, mits voorzien van goede begeleiding;
- er voor deze mensen maatwerk moet worden geboden, terwijl de caseload van de klantmanagers van de sociale dienst volgens alle betrokkenen enorm is;
- daarom extra inzet nodig is: intensieve begeleiding en coaching van de bijstandsgerechtigden die op termijn bemiddelbaar zijn naar werk, zoals o.a. opgenomen in de collegebrief van 7 juni 2017 over het BUIG-tekort;

verzoekt het college:
- te onderzoeken welke extra inzet nodig is om de komende jaren meer mensen van bijstand naar een baan te begeleiden;
- hierbij een ambitieuze streefnorm te formuleren, waarbij het aantal mensen dat nu langdurig is aangewezen op een bijstandsuitkering daalt en een grotere groep duurzaam betaald werk vindt, waarbij expliciet rekening wordt gehouden met de groep 50-plussers;
- de raad hierover in het najaar te informeren.

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 2: Publiek jaarverslag (PvdA, GroenLinks, Partij voor de Dieren, Stad en Ommeland) *(wordt later gewijzigd)*
De raad van de Gemeente Groningen in vergadering bijeen op woensdag 11 juli 2018 besprekende het voorstel inzake de rekening 2018,

constateert dat:
- de gemeenterekening ruim 500 pagina's beslaat;
- de rekening veel cijfers bevat en daarnaast ook tekst;
- daarmee niet een erg toegankelijk document is voor de inwoners;

overweegt dat:
- het belangrijk is ook voor een groter publiek verantwoording over de rekening of te leggen aan de inwoners;
- er ooit jaarverslagen werden gemaakt die leesbaar en toegankelijk waren voor de inwoners, waarin kerngegevens en belangrijke gebeurtenissen werden vermeld;

verzoekt het college:
- stappen te zetten om naast de Rekening 2018 ook een jaarverslag over 2018 te publiceren van college en raad en daarin de belangrijkste feiten en cijfers te vermelden over de uitgevoerde of ondernomen plannen van college en raad en daaraan tevens toe te voegen een feitelijk jaarverslag en dit op een toegankelijke wijze aan te bieden voor wie daar maar in geïnteresseerd is;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Dank u wel. Het woord is aan de heer Van der Glas.

De heer VAN DER GLAS (GroenLinks): Dank voorzitter. We kijken als raad vandaag terug op het jaar 2017. Ik blik in mijn woordvoering terug op dit jaar, maar ik kijk met een scheef oog ook terug naar de afgelopen vier jaren. De zomer van 2014 was een van de warmste zomers sinds het begin van de metingen in de Bilt. In 2017 was juni de warmste juni ooit. Voorzitter, we kunnen er niet meer omheen draaien: het klimaat is aan het veranderen, met alle gevolgen van dien. En ook deze stad gaat daar de gevolgen van ondervinden. Welke dat zijn, zien we dit najaar terug in de stresstest.
Na de herindeling ligt een groot deel van het kerngebied van de aardbevingen binnen de gemeentegrenzen van Groningen. Dat uitgerekend deze regio in 2017 een Gronings bod richting Den Haag doet, is dan ook niet vreemd. Niet alleen biedt deze regio de opwekking voor haar eigen duurzame energie aan, maar ook de opwekking voor 15% van de rest van Nederland. De fractie van GroenLinks is daar trots op. Ook trots ben ik op de hoeveelheid energie uit de zon die inmiddels gerealiseerd is. Toen ik mijn panelen in 2003 op mijn dak realiseerde, was ik in mijn buurt wel een beetje een groen gekkie in mijn wijk. Anno nu is dat een heel ander verhaal. Zaten er in 2013 nog 12.000 panelen op Groningse daken, inmiddels zijn we de 100.000 al voorbij. En een deel van die panelen levert de energie voor de productie van waterstof voor een deel van het gemeentelijk wagenpark. Wat GroenLinks betreft kan hier trouwens wel een schepje bovenop. Wat GroenLinks betreft gaat de komende tijd het hele wagenpark over op duurzame bronnen als elektrisch, waterstof of groengas.
Maar voorzitter, we zijn er nog lang niet. Om de doelstelling energieneutraal 2035 te halen, een heel logische ambitie in het licht van het Akkoord van Parijs, moet er nog heel veel gedaan worden. De gemeente faciliteerde niet alleen, maar was ook initiator. Des te pijnlijker is het om te zien dat het project Geothermie in 2017 om begrijpelijke redenen stilgezet moest worden. En notabene als gevolg van een activiteit die gegarandeerd aardbevingen opwekt. Ik wil het college aanmoedigen om alles in het werk te zetten om de doelstellingen te halen.
Over aardbevingen gesproken: bij de start van dit college in 2014, was het de aardbeving in Ten Boer met een kracht van 2,8 die de scheuren in het stadhuis heeft veroorzaakt. De onzichtbare scheuren in de ziel van mensen als gevolg van bevingen die leiden tot persoonlijke drama's, zijn zichtbaar geworden in dit stadhuis. En anno nu wordt door deze regio nog steeds gestreden voor een rechtvaardige afhandeling.
Voorzitter, in 2017 is er stevig gebouwd, in alle segmenten: huur, koop en jongerenhuisvesting. En dat is in deze tijd van een overspannen woningmarkt ook belangrijk. In de rekening staat dat het college energieneutraal en los van het gas als uitgangspunt neemt. Deze doelen zijn helaas niet overal gehaald in 2017. Om de gevolgen van de klimaatverandering op te kunnen vangen, zijn bomen bijzonder belangrijk. Bij de begroting heeft mijn fractie gevraagd om naar voorbeeld van Kopenhagen, een plan op te zetten om substantieel meer bomen in de stad te krijgen in plaats van minder. Erg tevreden was mijn fractie over het groencompensatieplan, dat in 2017 na negen jaar broeden tot stand is gekomen. Om pragmatische redenen de zaag in een boom te zetten is er niet meer bij. Een boom vertegenwoordigt naast de ecologische waarde, gezondheidswaarde en welzijnswaarde nu immers ook een economische waarde. Wie niet herplant, zal moeten betalen.

We moeten ook zuinig zijn op de Stedelijk Ecologische Structuur. Door de groeiende intensivering van de landbouw wordt de stad een toevluchtsoord voor de natuur. Dat vraagt om een stevige ecologische basis in het beheer. Mijn fractie wil voor de ecologische gebieden een goed monitoringssysteem om de effecten van het beheer te kunnen volgen. Daartoe dient mijn fractie een motie in.
Wat GroenLinks betreft, doet in Groningen iedereen mee. We kunnen terugkijken op vier bewogen jaren, waarin veel is geïnvesteerd in het activeren van mensen, in armoede en in minimabeleid. Er is voor gezorgd dat kinderen mee kunnen doen met sporten, schoolreisjes, laptops voor school of fruit en ontbijt op school.

De PLV VOORZITTER: Mijn de heer Van der Glas, u hebt een interruptie van de heer Banach.

De heer BANACH (Student en Stad): Dank u wel, voorzitter. Ik hoor weer een prachtige bloemlezing over wat er allemaal goed gaat in de stad en hoe belangrijk het milieu is. Maar dit is natuurlijk ook een beetje het moment om met de cijfers van vorig jaar eens kritisch te kijken naar het beleid van uw eigen college. En ik mis die kritische noot eigenlijk wel een beetje in uw woordvoering. Dus ik ben eigenlijk benieuwd wat u vindt dat beter had kunnen gaan.

De heer VAN DER GLAS (GroenLinks): Nou, wat ik volgens mij in mijn woordvoering heb gezegd, is dat we een enorme domper hebben moeten slikken als raad, omdat het project Geothermie is gestaakt. Dat is een tegenvaller. En zo heb ik er wel meer hoor, maar dat heeft niets te maken met de essentie van het werk van dit college. Want we kunnen wel constateren dat er gewoon belangrijke stappen gezet zijn, op het gebied van duurzaamheid, op het gebied van een sociaal gezicht, op het gebied van Kansen in kaart, et cetera.
Waar was ik, voorzitter? Er is voor gezorgd dat kinderen mee kunnen doen met sporten, schoolreisjes, bla bla. Mijn partij vindt dit geen prestatie maar een gegeven dat deze gemeente zich inzet voor mensen die dat het hardst nodig hebben.
GroenLinks is er trots op dat bijstand op maat in onze stad wordt uitgevoerd, want de weg ernaartoe was niet makkelijk. Met doorzettingsvermogen, geduld en hoop is het gelukt om ruim 900 mensen te bedienen. Wat mijn fractie goed vindt aan bijstand op maat is dat de aanpak uitgaat van vertrouwen. Mensen worden gestimuleerd vanuit hun kracht. Daarbij worden individuele omstandigheden van mensen meegewogen. Want wat GroenLinks betreft zijn niet alleen de regels leidend.

De PLV VOORZITTER: U hebt een vraag van mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Ja voorzitter, dit is gewoon een samenvatting van ingezet beleid. De jaarrekening gaat ook over hoe effectief dat beleid is en of de doelen zijn gehaald. Wat kunt u mij daarover vertellen als het gaat om het experiment bijstand op maat? Voor hoeveel mensen is ook daadwerkelijk het vertrouwen richting de overheid gegroeid? Hoeveel mensen zijn gestimuleerd om zelf initiatieven te ontplooien?

De PLV VOORZITTER: De heer Van der Glas.

De heer VAN DER GLAS (GroenLinks): Voorzitter, door bijstand op maat hebben mensen een gezicht gekregen. Mensen zijn met Kansen in kaart in beeld gebracht. Bijstand op maat heeft mensen bijverdiensten laten houden, waardoor ze financieel meer ruimte hebben gekregen.

De PLV VOORZITTER: Mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Ja voorzitter, Kansen in kaart is een totaal ander project. Het is misschien ook flauw, omdat u misschien niet zo in het dossier zit, maar hoeveel van die 900 mensen hebben hun bijverdiensten deels mogen houden? Waar hebt u dat in de jaarrekening kunnen lezen of wanneer heeft het college die succesverhalen, die u zo propageert, met ons gedeeld?

De heer VAN DER GLAS (GroenLinks): Voorzitter, ik geloof dat welk initiatief dit college ook heeft ontplooid, het nooit genoeg zal zijn voor de SP, als het gaat om individuele belangenbehartiging. Door bijstand op maat hebben wij de mogelijkheid geboden, en dat was voor de poorten van de hel weggesleept van Den Haag, om mensen die kans te bieden om hun bijverdienste te behouden. Dat experiment is heel erg belangrijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Ja maar voorzitter!

De PLV VOORZITTER: De heer Van der Glas was nog middenin een zin.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Ja voorzitter, maar dit is slechts het herhalen van het doel van het experiment.

De heer VAN DER GLAS (GroenLinks): Ja, maar dat …

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Mijn vraag aan u is …

De PLV VOORZITTER: Mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Wat is tot nu het resultaat van het experiment? Of moet u gewoon toegeven: 'ik noem het even, want het is een GroenLinks-dingetje, maar die resultaten zijn er niet'?

De heer VAN DER GLAS (GroenLinks): Die resultaten zijn er wat mijn fractie betreft wel. En ik ga nu graag door met mijn woordvoering.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Dat is bijzonder, want uw woordvoerder Werk en Inkomen gaf mij vorige week nog gelijk.

De PLV VOORZITTER: Mevrouw Van Gijlswijk, had ik u het woord gegeven? De heer Van der Glas, gaat u door met uw betoog.

De heer VAN DER GLAS (GroenLinks): Ja. GroenLinks is er trots op …. Met doorzettingsvermogen … Sorry hoor, dat ik nu even van mijn à propos ben, voorzitter. Er zijn 900 mensen bediend, in plaats van de 700, om mevrouw Van Gijlswijk nog een beetje tegemoet te komen. Het gaat uit van vertrouwen, het gaat uit van de individuele kracht van mensen.
Ook goed is het feit dat er via Kansen in kaart mensen zijn gezien, gehoord en gesproken. Hierdoor krijgen mensen een gezicht en leren we de mensen kennen: wie ze zijn, wat ze beweegt, wat ze kunnen en waar ze ondersteuning bij nodig hebben. Niet vanuit cijfers en papier, maar de gezichten achter de nummers. Voorzitter, het bijstandsvolume is ietsje gedaald.

De PLV VOORZITTER: Mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, wat doet GroenLinks dan als die mensen uit Kansen in kaart zeggen: ik heb vooral behoefte aan iets meer financiële ruimte? Dan steunt u dus niet de plannen van de SP om bijvoorbeeld de afvalstoffenheffing eerder kwijt te schelden. Kunt u nog eens uitleggen waarom u die keuze niet maakt?

De PLV VOORZITTER: De heer Van der Glas.

De heer VAN DER GLAS (GroenLinks): Er is in de afgelopen periode nog nooit een college geweest dat zoveel geld aan armoedebestrijding heeft gestoken als dit college, ook niet het college waar de SP in zat. Hoe wij denken over afvalstoffenheffing en individuele inkomenstoeslag, weet u donders goed. In dit college hebben wij daar afspraken over gemaakt. Ik vind, terugkijkend op dit college, dat die mensen heel erg tegemoet zijn gekomen. En om even terug te komen op Kansen in kaart: mensen die vroeger onbekend waren, die in de kaartenbak zaten, die geen gezicht hadden, is gevraagd: wat hebt u nodig? En dat zit hem niet altijd in een extra zakcentje erbij. Misschien zijn die mensen wel gebaat bij vrijwilligerswerk of wat voor opstap dan ook. Een opleiding, …

De PLV VOORZITTER: Mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Dus voorzitter, in de visie van GroenLinks is armoedebestrijding niet ervoor zorgen dat mensen af en toe wat meer financiële lucht hebben, maar is dat vooral die mensen leren kennen. 800.000 euro hebt u uitgegeven aan iets wat de armoede, de financiële noden van de Stadjers, dus niet vermindert. Wat is nou armoedebestrijding in de ogen van GroenLinks?

De PLV VOORZITTER: De heer Van der Glas.

De heer VAN DER GLAS (GroenLinks): Een integrale stap, zoals de SP voorstaat, is doen alsof de bak met mensen een uniforme bak met mensen is, alsof daar geen individuen in zitten, ieder met zijn eigen specifieke wensen. U denkt alles te kunnen oplossen met een generieke maatregel. GroenLinks is dat niet van mening. GroenLinks is van mening …

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, waar baseert de heer Van der Glas op dat wij zo redeneren? Als dit zo was, stonden wij niet met zijn drieën en de VVD onder de motie die de heer Van der Meide net heeft ingediend. Maar als u zegt: door Kansen in kaart, waar u 800.000 euro aan hebt uitgegeven, luisteren wij naar de mensen, vraag ik u, als de mensen zeggen: help mij een beetje met mijn financiën, wat dan het antwoord is van GroenLinks. Gaat u maar vrijwilligerswerk doen? U denkt dat door het doen van vrijwilligerswerk onbetaalde rekeningen betaald kunnen worden?

De PLV VOORZITTER: De heer Van der Glas.

De heer VAN DER GLAS (GroenLinks): U verdraait mijn woorden. Ik heb gezegd: als mensen behoefte hebben aan vrijwilligerswerk, dan moet je die mensen ondersteunen in de weg naar vrijwilligerswerk. Ik wil niet zeggen dat iedereen die vraag heeft, maar er moet wel gekeken worden wat de wensen zijn van de individuele mensen.

De PLV VOORZITTER: Maakt u gewoon uw betoog af.

De heer VAN DER GLAS (GroenLinks): Ja. Het bijstandsvolume is ietsje gedaald, de economie trekt aan en wat GroenLinks betreft zou iedereen hiervan moeten profiteren. We zien echter dat er een sterke tweedeling is, ondanks alle inspanningen op verschillende gebieden als onderwijs, werk, armoede en minimabeleid. Dit is een groot en lastig vraagstuk. Hoe zorgen we er in de toekomst voor dat iedereen mee kan profiteren? Dat we niet alleen investeren in armoedeverlichting maar ook de uitbanning van armoede?
GroenLinks ziet ook het verband tussen een gering inkomen en het niet hebben van een baan binnen alle programma’s zoals schulden, sport, cultuur, wonen en gezondheid. Daarom hebben wij samen met de PvdA de motie ‘Van bijstand naar baan’ gemaakt. We vragen het college te onderzoeken welke extra inzet nodig is om de komende jaren meer mensen van bijstand naar een baan te begeleiden. Expliciet vragen wij rekening te houden met 50-plussers, een groep die moeilijk aan een baan komt.
In het coalitieakkoord staat dat de gemeente anders wil gaan werken in de zorg en dit is in de afgelopen vier jaar zeker bereikt. De WIJ-teams zijn in 2017 in elke wijk gerealiseerd en er is naar een stichting WIJ toegewerkt. Werd er in de afgelopen jaren nog bovenop gezeten om te kijken waar eventuele knelpunten zaten, nu praten we over het meer loslaten van de WIJ-teams.
Voorzitter, de samenleving staat niet stil en de gemeentelijke organisatie zou dit ook niet moeten doen. Door de diverse wijkgerichte aanpakken is geëxperimenteerd met vormen van wijkdemocratieën en wijkeconomieën. Luisteren naar de bewoners staat daarbij meer centraal en voorzitter, mijn fractie is trots op de zaken die al gerealiseerd zijn in onder andere De Wijert, Selwerd en de Oosterparkwijk.
De burger heeft wat ons betreft niet centraal gestaan bij de voorbereiding van het Noordelijk Belastingkantoor. Ik heb hier eerder mijn zorgen over geuit. Voor de laatste keer wil ik dat hier ook doen. Het kan zijn dat een ICT-probleem kan ontstaan. Zaak is dan alleen de burgers bij de hand te nemen en uit te leggen waarom zaken gaan zoals ze gaan. Wat mijn fractie betreft, heeft Het Noordelijk Belastingkantoor Groningers te lang laten spartelen.
Tot slot voorzitter. Het accountantsverslag van deze rekening is een heel andere dan het jaar hiervoor. En dat is goed nieuws. Ook op deze plek wil ik mijn complimenten geven aan al die medewerkers die enorm veel werk moesten verzetten om de beginbalans in orde te brengen. Nu lees ik een meer dan terechte goedkeurende verklaring. Dank u wel.

De PLV VOORZITTER: Dank u wel, mijnheer Van der Glas.

Motie 3: Ecologisch beheer, goedbeschouwd het monitoren waard (GroenLinks, D66, CDA, Partij voor de Dieren, Stad en Ommeland, ChristenUnie)
De gemeenteraad van Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 11 juli 2018, besprekende de jaarrekening 2017,

constaterende dat:
- de biodiversiteit globaal hard achteruitgaat;
- bijvoorbeeld de insectensterfte de afgelopen jaren dramatisch is toegenomen[1];
- de stad daarom een belangrijkere rol in de biodiversiteit heeft gekregen;

overwegende dat:
- voor de hele stad een doelsoortenbeleid is opgesteld;
- bij de start van het doelsoortenbeleid een monitoringsstrategie werd vastgesteld van eens in de vijf jaar en door bezuinigingen is dit teruggebracht naar eens in de negen à tien jaar;
- er in totaal 110 SES-gebieden zijn maar dat er slechts voor 10 van deze gebieden ecologische beheerplannen zijn[2].

verzoekt het college:
- te onderzoeken wat de consequenties zijn van het opstellen van ecologische beheerplannen voor alle 110 SES-gebieden;
- hierbij te betrekken dat de ecologische kwaliteit beoordeeld wordt op basis van het doelsoortenbeleid en dat eens in de vijf jaar te monitoren;
- de raad hiervan voor het eind van het jaar op de hoogte te brengen;

en gaat over tot de orde van de dag.

[1] https://nmfgroningen.nl/friksbeheer/wp-content/uploads/2018/05/Rapport-insectensterfte-publieksversieNL.pdf
[2] https://groningensaadsinformatie.nl/document/2919404/1/document

De VOORZITTER: Het woord is aan mevrouw Akkerman.

Mevrouw AKKERMAN (VVD): Voorzitter, vandaag bespreken we de rekening van 2017. Het college grijpt de gelegenheid aan om direct ook iets verder terug te blikken, aangezien dit de laatste keer is dat we in deze setting de rekening bespreken. Laten wij dat ook doen.
In de afgelopen jaren hebben we kunnen zien dat het met Groningen steeds beter gaat. Waar we begonnen in een periode dat we de crisis nog maar net achter de rug hadden, kregen we de wind in de zeilen. Natuurlijk heeft de economische ontwikkeling ons geholpen om goed beleid uit te voeren, maar we zien ook zeker dat het beleid zelf zijn vruchten afwerpt. Zo is de banengroei in Groningen ver bovengemiddeld en doen we het ook goed qua bedrijfsvestigingen, aantallen bezoekers en winkelaanbod. Groningen is een bruisende stad, aantrekkelijk om in te wonen, te bezoeken en om te ondernemen. We kunnen stellen dat het goed gaat met Groningen. Inmiddels zo goed dat we misschien niet meer het Groningse bescheiden ‘het kon minder’ moeten gebruiken, maar om te moeten zeggen: Groningen is top.
Onze fractie ziet positieve resultaten. Een absolute kerntaak van de overheid is veiligheid. Om in vrijheid te kunnen leven, werken en ondernemen is veiligheid een must. Goed dus om te zien dat wij dat kunnen, in een relatief veilige gemeente en dat het college dit belang ook onderkent en blijft inzetten hierop.
Dat het goed gaat in de stad, zien we ook aan de vraag naar woningen. Er is veel behoefte aan woningen, vooral voor gezinnen. De VVD vindt het goed om te zien dat er steeds meer gebouwd wordt om aan die vraag te voldoen. Om hier prettig te wonen is leefbaarheid in de wijken natuurlijk essentieel. Goed is dat het college in de wijken oog heeft voor veiligheid en leefbaarheid. Wel van belang om hier alert op te blijven en bijvoorbeeld strak te handhaven op verkeersovertredingen.
Natuurlijk zijn er ook nog aandachtspunten. Juist omdat het zo goed gaat, is het aanpakken van die aandachtspunten misschien nog wel belangrijker. Zo is het zaak om de stad bereikbaar te houden voor alle vervoerssoorten, inclusief de auto.
Een blijvende zorg is het aantal mensen dat een beroep doet op een bijstandsuitkering. Dit zorgpunt wordt jaarlijks wel benoemd en toch lukt het niet of nauwelijks om als gemeente hierin iets te veranderen. In de top 10 van gemeenten met de hoogste bijstandsdichtheid, staat Groningen nog altijd op een zesde plek.

De VOORZITTER: De heer Benjamins.

De heer BENJAMINS (D66): Ja dank u wel, voorzitter. Ik hoorde de VVD net iets zeggen over het aantal mensen dat een bijstandsuitkering geniet. Is de VVD het dan niet eens met het beleid dat we in 2017 hebben ingezet, als het gaat om bijstand? Zou dat zijn beslag kunnen krijgen in de komende jaren?

Mevrouw AKKERMAN (VVD): Wij hadden voorafgaand aan 2017 de indruk dat wij goede stappen hebben gezet en ook eerder, ook in het hele collegeprogramma, om nog een antwoord te geven op mevrouw Van Gijlswijk, hebben wij gedacht dat we goede stappen gingen zetten om meer mensen van bijstand naar werk te helpen. En we zien in de praktijk dat dit tegenvalt in de resultaten.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Ja voorzitter, wat is dan de analyse van de VVD wat de oorzaak is van dat dit tegenvalt?

Mevrouw AKKERMAN (VVD): Die analyse is lastig en dat is een van de redenen dat wij de motie ‘Van bijstand naar baan’ mede indienen, om daar beter zicht op te krijgen.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Nee, u vraagt in die motie het college niet om te analyseren waarom het aantal bijstandsuitkeringen al jarenlang hetzelfde is. De analyse is toch eigenlijk dat, met dank aan de VVD, de duur van de WW is verkort, waardoor mensen sneller in de bijstand terechtkomen? De verklaring is dat met dank aan de VVD dat de AOW-leeftijd verhoogd is, waardoor mensen een periode

te overbruggen hebben, voordat ze een AOW-uitkering krijgen. Waarom kijkt u niet naar dit soort landelijke ontwikkelingen? Waar uw partij dus debet aan is, hè.

Mevrouw AKKERMAN (VVD): Wij kijken hier altijd relatief naar, dus vandaar dat wij ook zeggen dat wij in die top 10 van gemeenten met een hoge bijstandsdichtheid op 6 staan. De SP is altijd kritisch naar dit soort lijstjes, maar het is natuurlijk wel een hulpmiddel waarmee je ook de conclusie kunt trekken dat die landelijke ontwikkelingen blijkbaar niet zo relevant zijn. Want waarom zouden wij het dan slechter moeten doen dan andere gemeentes, die met dezelfde landelijke ontwikkelingen te maken hebben? Wij hebben een meer dan gemiddelde banengroei, dus voor deze mensen die wellicht langer gaan doorwerken dan hun 65ste, of korter WW hebben, zijn die kansen er wel. Dus we moeten gaan achterhalen waarom het niet lukt om dat bij elkaar te krijgen.

De VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Ja dank u, voorzitter, maar waar denkt de VVD dan aan? Het college heeft al allerlei beleid uitgezet, Kansen in kaart, bijstandsexperimenten, ook allemaal om ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk mensen vanuit de bijstand naar een baan te krijgen. Aan welke extra inzet denkt de VVD dan, die nodig is om dit te realiseren?

Mevrouw AKKERMAN (VVD): Wij denken dat het juist slim is om nu te vragen: onderzoek dat nou eens. Wat is nou precies nodig om dat te realiseren? Overigens denken wij wel dat ook het invoeren van de tegenprestatie zou kunnen helpen hierbij. Het is natuurlijk terdege bedoeld om mensen iets terug te laten doen voor hun uitkering, maar we kunnen ons ook voorstellen dat het mensen weer activeert, dat het ze bewust maakt van hun talenten en dat het kan helpen.

De VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Ja dank u, voorzitter. Dat is inderdaad een concreet voorstel waar de VVD dan aan denkt. Dan is het wel jammer dat dit dan hier niet in genoemd wordt en het is ook wel jammer dat we dit dan in de afgelopen jaren niet wat harder hebben gehoord, dat dit een instrument zou zijn dat gebruikt zou moeten worden door het college.

Mevrouw AKKERMAN (VVD): Dat verbaast mij. Ik heb het ons zelf meerdere malen horen zeggen, de afgelopen jaren. Gek dat het CDA dat gemist heeft en jammer.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Ja, daarin moet ik mevrouw Akkerman toch echt wel bijvallen, want er zijn maar twee partijen in deze raad die denken: geef mensen een schop onder de kont, pak ze de uitkering af en ze gaan vanzelf aan het werk, en dat zijn de VVD en het CDA. Want mevrouw Akkerman: waar zijn dan die banen voor die 10.000 bijstandsgerechtigden?

Mevrouw AKKERMAN (VVD): Zoals ik al tweemaal heb benoemd en graag nog een derde keer benadruk: we hebben een banengroei in deze stad die ver bovengemiddeld is. En in de regio’s om ons heen is een gemiddelde banengroei, dus er zijn heel veel banen. Er is jarenlang gezegd, in deze raad: mensen kunnen niet aan het werk, want er is geen werk. Nu is er werk en zou het alsnog niet kunnen? Dus wij willen graag weten hoe dat zit.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Maar voorzitter, zou het ook zo kunnen zijn dat er een mismatch is tussen het type banen en de opleiding die mensen hebben genoten? Dat het niet bij elkaar past?

Mevrouw AKKERMAN (VVD): Ik denk dat het heel lastig is om voor al die 10.000 mensen te zeggen dat zij niet de juiste opleiding hebben. Je zult dat per individu moeten bekijken en kijken wat nodig is om van bijstand naar die baan te komen. En als dat voor een iemand een opleiding is, dan zou je daarop moeten inzetten, denk ik.
Voor de lange termijn is natuurlijk onderwijs het middel om te zorgen dat mensen aan de slag kunnen en hun talenten kunnen ontwikkelen. Uit het onderzoek blijkt ook dat kinderen die in armoede opgroeien die vooral weten te ontstijgen door het volgen van een goede opleiding. Kennis van ICT en techniek zal steeds meer gevraagd worden. Het is essentieel om kinderen die vaardigheden bij te brengen waar zij in de toekomst iets aan hebben. Wij zijn dan ook blij met het mede door ons gerealiseerde initiatief Verlengde schooldag 2.0, waar basisschoolleerlingen kennis kunnen maken met technische beroepen en met oude, blijvende ambachten.

Als laatste de financiën. Dit jaar hebben we een goedkeurende verklaring gekregen van de accountant. Dat is na vorig jaar een prettige zaak. Hiervoor is veel inzet geweest en gelukkig heeft dat tot dit resultaat geleid. Verder zien we een financieel beleid dat heeft geleid tot een stabiel weerstandsvermogen en woonlasten die niet gestegen zijn. Wij zien liever lastenverlaging. Ik ben blij dat de SP daar ook op zit te wachten, want ik maak daaruit op dat zij daar ook voorstander van is, of in ieder geval aan het worden zijn. Maar wat wij zien is dat de automatische gedachtegang dat extra geld gemakkelijk bij inwoners vandaan kan komen, er niet meer is. Dat is een goed teken.
Ten slotte wil onze fractie iedereen bedanken die zijn bijdrage heeft geleverd aan het opstellen van deze rekening en natuurlijk ook voor de daarin beschreven resultaten.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Ja voorzitter, ik moet mevrouw Akkerman toch echt uit de droom helpen. Ik had gehoopt dat u zou beginnen over dat u niet begrijpt waarom de ozb-opbrengsten jaarlijks stijgen. Dan had ik daar nog graag een lesje over willen geven en dat zegt niets over hoe de SP tegen de woonlasten aankijkt. U weet dat donders goed. Als het nodig is om hier voorzieningen in stand te houden, dan verhogen we die.

Mevrouw AKKERMAN (VVD): Ja, ik zou daar nog iets over kunnen zeggen. Wij hebben vorig jaar in de commissie gevraagd hoe de wethouder aankijkt tegen lastenverlaging. Hij heeft vorig jaar gezegd dat hij daar altijd naar kijkt, dus we zijn eigenlijk altijd benieuwd hoe het kijken naar die lastenverlaging zich dan ontwikkeld heeft. We hebben natuurlijk een goede uitleg gehad van de wethouder, dus dat is mijn reactie daarop.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Ja, we kunnen natuurlijk heel lang overal naar gaan kijken, maar dat wil niet zeggen dat er iets verandert. Ik was vorige week wel blij om te constateren dat de VVD in het verkiezingsprogramma nu de ozb-verlaging weer heeft opgenomen, maar was het niet leuk geweest, handig en aardig geweest voor onze inwoners die misschien toch een deel van het geld terug zouden kunnen krijgen, als u daar nu een concreet voorstel voor had gedaan?

Mevrouw AKKERMAN (VVD): Ja, Stad en Ommeland weet dat wij voor lagere lasten zijn, maar dat wij ook voor financieel gezond beleid zijn. Als wij een voorstel zouden hebben, waarvan wij weten dat het een meerderheid haalt, dat het kan en ook financieel verantwoord is, dan had ik het natuurlijk meegenomen. Maar u weet zelf ook dat dit zo makkelijk niet is. Dank u.

De VOORZITTER: Dank u wel. Het woord is aan de heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Voorzitter, de jaarrekening 2017. Een goedkeurende verklaring op getrouwheid en rechtmatigheid: dat kon minder. En het was ook minder in 2016, met een afkeurende verklaring. En dat was, zei ik vorig jaar, een negatieve mijlpaal in de geschiedenis van de gemeente Groningen. En om dat weer goed te maken is er echt enorm veel inzet geleverd en dat heeft ook resultaat gehad. Daarvoor onze complimenten. En dat dit veel voeten in de aarde heeft gehad, komt alleen al tot uitdrukking in de 850.000 euro die we moeten uitgeven voor het verbetertraject. Daarin zullen de structurele verbeteringen, zoals interne controle maar ook goede uitvoering van de regels van de BBV, moeten worden geborgd.
De wethouder zei vorige week dat de organisatie, na een dikke onvoldoende te hebben gescoord in 2016, nu weer op een 8 staat. Dat lijkt ons nog wat voorbarig, maar gezien de positieve beoordeling van de accountant die hij geeft over de inspanning en de noodzakelijke aanpassingen en dat eerder genoemde verbeterplan, heeft mijn fractie er vertrouwen in dat we inderdaad naar die 8 of hoger kunnen gaan. Dat lijkt mijn fractie voor een gemeente met dit ambitieniveau en met de uitdagingen waar we voor staan de komende jaren een goed streven.
Mijn fractie ziet verder dat het weerstandsvermogen op een voldoende niveau zit en dat het college de nadrukkelijke ambitie heeft om dit op dat niveau te houden. En dat ondersteunen we. Toch is het zo dat in de gemeente Groningen het geld niet tegen de plinten klotst, zoals ook de heer Luhoff van D66 vorige week zei. En dat klopt, het geld klotst niet tegen de plinten op. Ook al lijkt dat soms wel zo te zijn, als je kijkt naar het gemak waarmee financiële overschrijdingen als voldongen feiten worden neergelegd, terwijl dat echt in relatie staat tot een ambitie.
En dat we niet zo ruim in het jasje zitten, zien we ook terug in de kengetallen. De gemeente heeft ook langjarig een lage solvabiliteit en ook de schulden blijven jarenlang op een zeer hoog niveau. Volgens de wethouder zouden hij en ik het niet meer meemaken dat dit nog heel anders wordt, of in ieder geval niet meer actief in raad of college. En ik denk dat de wethouder daar gelijk in heeft, zeker als je kijkt naar de ambities. Die zijn echt hoog en veel van die ambities ondersteunt mijn fractie ook. Maar de vraag: hoe

gaan we dat betalen, gaat de komende jaren vaker gesteld worden. Als we alleen maar even kijken naar de projecten die in het stedelijk investeringsfonds staan: de binnenstad, het stationsgebied, de Eemskanaalzone, Oosterhamrikzone, Suikeruniegebied, de westelijke ring en de wijkvernieuwing, dan becijfert het college dat we in ieder geval de komende vier jaar zo'n 300 miljoen euro nodig zullen hebben en ik schat in dat dit misschien nog wel wat hoger uit zal vallen. En dan heb ik het nog niet gehad over wat vandaag naar buiten kwam over de nieuwe Oosterpoort, die ook nog eens 145 tot 170 miljoen euro gaat kosten op termijn.
Voorzitter, het college klopt zich in de aanbiedingsbrief, terugkijkend naar het verleden, toch wel flink op de borst. Het blikt terug op die periode en zag dat het goed was. Op zich is dat natuurlijk leuk om te lezen dat het college vindt dat het het goed heeft gedaan. En er zijn ook talloze punten waarom dat zo is geweest, al dan niet geholpen door een gunstig economisch tij en er is ook wel een aantal punten te noemen waar dit wat minder het geval is geweest. Maar ook dat is op zich geen uniek gegeven. Dat was bij een ander college hoogstwaarschijnlijk ook wel het geval geweest.
Met al die ambities en met de op zich stabiele financiële situatie van de gemeente Groningen, maar wel met een hoge schuld en een lage solvabiliteit, gaan we die vraag vaker horen: hoe gaan we dat betalen? De grote ambities mogen ons ook niet afleiden van de kerntaken die de gemeente heeft en die misschien wat minder sexy of ambitieus zijn. Bijvoorbeeld als we nu kijken naar de coöperatieve wijkraad, en we zien wat voor voorstel daar uitkomt, het aanpakken van hondenpoep, het tegengaan van bijplaatsingen naast de afvalbak, moeten we in die nieuwe begroting voor 2019, ondanks die hoge ambities voor heel grote dingen, ook die zaken niet vergeten.
Verder wil ik er ook nog voor pleiten, zeker in het licht van die herindeling, om de naamgeving van dat stedelijke investeringsfonds te heroverwegen, want stedelijk investeringsfonds is met Haren en Ten Boer misschien niet helemaal meer op zijn plaats. Dank u wel.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, ik kreeg een appje van de heer Bolle, of ik hem alstublieft wilde interrumperen. Toen vroeg ik nog waarover dan eigenlijk, want ja, uw verhaal riep in ieder geval bij mij geen irritatie op. Maar ik heb wel een vraag. Ik word altijd wel geïnterrumpeerd, omdat ik wel irritatie oproep. Maar voorzitter, mijn vraag is: als u terugkijkt naar deze collegeperiode, wat is dan hetgeen het college in de ogen van het CDA het meest heeft nagelaten? Dus wat het college niet heeft gedaan, met gevolgen?

De heer BOLLE (CDA): Het gaat om het meest hè, dus ik moet heel veel dingen afgaan.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): U mag er ook drie noemen, zonder er een rangorde in aan te brengen.

De VOORZITTER: Ho, deze kennen we.

De heer BOLLE (CDA): Ik heb in al die voorjaarsdebatten en begrotingsdebatten en ook in de jaarrekeningdebatten in al die jaren dingen genoemd. Volgens mij was het bij het afgelopen voorjaarsdebat, dat ik refereerde aan dat er wel een soort beweging in zit. Als ik terugkijk naar de eerste twee jaar van het college vond ik dat toch strakker. Toen vond ik weinig mogelijk, vond ik het niet echt gericht op samenwerking, zoals de heer Benjamins dat zei. Ik zie in het derde en vierde jaar van het college daar wel wat verandering in komen. Zaak is nu om dat vast te houden. Ik had het liever direct al gezien, toen ging mijn verhaal over 'geduld hebben'. Nou, dat moesten we ook echt hebben. Het duurde heel lang voordat we dat kregen.
Mijn appje ging over, want kennelijk kunt u naast niet altijd even goed luisteren ook niet altijd even goed lezen, …

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Daarom heb ik ook een bril tegenwoordig!

De VOORZITTER: Probeert u de conversatie alstublieft zo op te zetten dat het publiek het nog een beetje kan volgen.

De heer BOLLE (CDA): Ja, daar ging ik naartoe. Mijn appje ging erover dat u net mevrouw Akkerman interrumpeerde en daarbij ook mijn partij een wat aanmatigende toon deed toekomen. Toen zei ik: "Dat heb ik liever direct in een debat", want in een interruptie kan ik moeilijk interrumperen. En dan zal ik nu het antwoord geven. Het gaat over de tegenprestatie en ik had het mooi gevonden als het de VVD was gelukt, ik weet niet of ze het heeft ingebracht in die motie die is ingediend, om ook een gedeelte, een klein ietsiepietsie van een tegenprestatie in te voeren. Niet om mensen een schop onder de kont te geven, maar om te kijken of we ze kunnen activeren. In Rotterdam werkt het goed. Je hoeft het niet per se helemaal op die manier over te nemen, maar als dingen werken, ook al heb je er in eerste instantie

misschien een beetje een hekel aan, omdat het van een partij komt, Leefbaar Rotterdam, waar je niet zoveel mee hebt, waarom zou je dat dan niet gewoon gebruiken?

De VOORZITTER: Laatste opmerking, mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Ja, ik wil even het punt maken dat de heer Bolle toch zojuist mijn inleidende woorden over die tegenprestatie verkeerd heeft begrepen. U vroeg aan de VVD: “Waarom hebt u dat nooit ingebracht?” Toen zei ik: “Ik moet mevrouw Akkerman bijvallen, want er zijn maar twee partijen die de afgelopen vier jaar het punt van de tegenprestatie hebben ingebracht en blijven inbrengen.” Dat is uw goed recht. U krijgt er alleen tot op heden geen meerderheid voor. En als het aan mij ligt, blijft dat tot in lengte van jaren zo.

De heer BOLLE (CDA): Dat is jammer, want je ziet ook gemeenten waar het dus wel kan werken. Het is jammer dat de SP dat niet wil zien.

De VOORZITTER: Ik dank u wel. Het woord is aan de heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Ja dank u wel, voorzitter. De teerling is geworpen. Zo begin ik eigenlijk altijd de beschouwing op de jaarrekening. Het college legt bij het jaarlijkse circus rondom de jaarrekening verantwoording af over het gevoerde beleid in 2017. Nogmaals onze complimenten aan het college, maar ook met name aan onze ambtelijke organisatie over het voor elkaar boksen van de jaarrekening. Waar de accountant hem vorig jaar nog afwees, is het nu gelukt om onder stoom en kokend water een jaarrekening te presenteren die de goedkeurende verklaring mag krijgen. Met man en macht is gewerkt om nagenoeg alle fouten en onzekerheden die in 2016 hebben gezorgd voor een afkeurende controleverklaring op te lossen.
Maar natuurlijk draaien we, de heer Van der Meide wees daar ook al op, een flinke plus en dat komt vooral door de verkoop van onze gronden, wat natuurlijk wel positief is. Dit jaar voor mijn fractie geen brede beschouwing op deze jaarrekening. De uitdaging ligt natuurlijk wel op de loer, omdat we geen voorjaarsdebat hebben, om ook een politiek oordeel te vellen over dit college en vier jaar, alleen bewaren wij dat liever voor de verkiezingen. Duidelijk is natuurlijk dat onze fractie het afgelopen jaar, 2017, op een aantal vlakken andere keuzes had gemaakt. Dat gaat bijvoorbeeld over armoedebestrijding, Airport Eelde, beheer en onderhoud van de openbare ruimte, grofvuil, burgerbetrokkenheid, meer geld voor sport, Reitdiephaven, Oosterhamriktracé, borgnorm, afschaffing van de hondenbelasting, minder geld voor grote projecten zoals de binnenstad en eigenlijk ook wel die ozb-verlaging. Maar goed, daar was de VVD helaas al verdwenen in die samenwerking.
Toch is deze jaarrekening ook een jaarrekening die enigszins historisch is, want het is de laatste jaarrekening, niet alleen van dit college, maar ook van de huidige gemeente Groningen. Want door instemming van de Eerste Kamer over de gemeentelijke herindeling, houden we per 1 januari 2019 op.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Gijlswijk is altijd scherp op de formaliteiten.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Ja, en de formaliteit is volgens mij dat er nog een jaarrekening 2018 komt, mijnheer Sijbolts. Die bespreken we misschien niet meer in dit gezelschap, maar hij komt er wel.

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Dat klopt. Alleen, daar legt dan niet meer dit college verantwoording over af. Denk ik. Nou ja, goed. Ik neem aan dat u net zoals mijn partij hoopt dat wij dan in het college zitten, om toch een aantal zaken drastisch te kunnen veranderen.
De samenleving is in rap tempo veranderd en doet dat nog steeds. Datzelfde geldt dus nu voor deze gemeente. We hebben vorige week natuurlijk een aantal zaken naar voren gebracht bij de behandeling van de jaarrekening in de commissies.

De VOORZITTER: De heer Benjamins.

De heer BENJAMINS (D66): Ja dank u, voorzitter. De heer Sijbolts heeft mij toch een beetje getriggerd, met de opmerking die hij maakte over dat hij graag aan het college zou deelnemen. Want daaraan voorafgaand wilde u bijvoorbeeld minder geld naar een project als de binnenstad doen. Wat zou u allemaal niet willen doen?

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Nee, ik somde op waar wij het afgelopen jaar andere keuzes in hadden gemaakt.

De heer BENJAMINS (D66): Als Stad en Ommeland in het college zou zitten, wat zou het niet meer doen in de binnenstad?

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Nou ja, het gaat erom wat we wel gaan doen, wat we extra gaan doen, waar we anders op gaan inzetten. Bijvoorbeeld de borgnorm weer terugbrengen naar het oude niveau, zorgen dat het beheer en onderhoud in al onze wijken gelijk is, ervoor zorgen dat inderdaad al onze Stadjers het gevoel krijgen dat ze echt mogen meepraten over zaken zoals het Oosterhamriktracé. Dat is een voorbeeld waarvan wij vinden dat het verkeerd is gegaan. Datzelfde geldt bijvoorbeeld voor de Reitdiephaven en zo kan ik nog wel even doorgaan.

De heer BENJAMINS (D66): Kunt u …. Mag ik, voorzitter? Sorry.

De VOORZITTER: De heer Benjamins.

De heer BENJAMINS (D66): Voorzitter, dank. Kunt u mij duidelijk wat u anders had gedaan als het gaat om de aanpak Reitdiephaven, Reitdiepzone en Oosterhamrikzone, zoals u nu hebt gezegd?

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Nou ja, met name over de Reitdiephaven is het natuurlijk zo dat wij in de commissies die discussie hebben gehad. Dat is een probleem dat mijn fractie al langere tijd constateert. We hebben bestemmingsplannen, waarvan wij vinden als fractie dat inwoners van onze stad er rechten aan mogen ontlenen. Zij gaan ergens wonen en lezen soms bestemmingsplannen en mogen ervan uitgaan dat wat in het bestemmingsplan staat, is zoals het is. Dan komt er vervolgens een projectontwikkelaar die denkt: ik ga daar wat leuks neerzetten en dan heb je een college en een raad die zeggen: ik voeg nog even wat meer hoogte toe aan dat project, waardoor mensen zich overvallen voelen, niet serieus genomen voelen en zich ook niet gehoord voelen door de politiek. Dat is toch wel een discussie die deze collegeperiode vaak is teruggekomen, waarvan dit college altijd heeft gezegd: “Wij gaan wat anders doen”. Ik moet toch wel constateren dat dit college daar niet goed in geslaagd is.

De heer BENJAMINS (D66): Met andere woorden, mag ik concluderen dat Stad en Ommeland liever voor stilstand gaat voor deze stad?

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Ja, dat zijn altijd van die makkelijke dooddoeners, ‘stilstand is achteruitgang’, ik vind het een beetje flauw dat u dat op deze manier poneert. Maar goed, ik laat die opmerking voor uw rekening, dan weet ook meteen de stad waarom u keuzes maakt zoals u ze maakt. Wij vinden het belangrijk dat onze Stadjers gehoord worden en betrokken worden bij plannen, vooraf in het proces. En bovendien krijg je dan uiteindelijk met zijn allen een resultaat met de woonomgeving, met de leefomgeving, met onze inwoners en ondernemers niet te vergeten. Dan is stilstand geen achteruitgang, dat is juist een vooruitgang, want onze overtuiging is in elk geval dat als je het op die manier aanpakt, ver en vroeg in het proces, je dan met zijn allen een resultaat krijgt waar je samen trots op kunt zijn. Dat zou dan de vooruitgang zijn die mijn partij in een volgend college teweeg kan brengen. En nogmaals, mijn fractie vindt dat dit college op dat vlak echt tekort is geschoten in de afgelopen vier jaar.

De VOORZITTER: Laatste opmerking, de heer Benjamins.

De heer BENJAMINS (D66): Als er dan geen projectontwikkelaar is, voorzitter, die een plan heeft, waarover gaat u dan in gesprek met de buurt?

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Ja, nu gooit u het op mijn bordje. Het gaat er niet om dat wij geen projectontwikkelaar hebben, het gaat erom dat wij bestemmingsplannen hebben waar mensen ons aan mogen houden dat ze zijn zoals ze zijn. En als wij dan een projectontwikkelaar hebben die iets extra’s wil toevoegen, is dat allemaal leuk en aardig, maar ik vind oprecht dat wij niet zomaar kunnen zeggen: we bouwen die toren even 30 m hoger. En dat is wel de keuze die wij als raad maken.

De VOORZITTER: De heer Van der Meide.

De heer VAN DER MEIDE (PvdA): Voorzitter, begrijp ik dat in een volgend college, waar Stad en Ommeland eventueel in zou zitten, er dus eigenlijk nooit meer een bestemmingsplan gewijzigd kan worden? Eigenlijk deed u die suggestie.

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Nee, dat is niet mijn suggestie. Of u luistert niet goed, of u begrijpt het niet goed. Ik heb het erover dat wij bestemmingsplannen hebben. Nu wordt het een heel technisch verhaal, dat vind ik jammer. Mensen moeten daar rechten aan kunnen ontlenen. Als er in het bestemmingsplan staat dat op die groenstrook voor uw deur niet hoger gebouwd wordt dan 25 m en vervolgens zetten wij daar als gemeenteraad iets neer van 30 m of 40 m, dan beslissen wij toch over de hoofden van onze inwoners wat wij gaan doen? Wij zouden toch hier met zijn allen verandering in

aanbrengen? Wij zouden dat toch juist met onze inwoners, dit college had dit als ambitie in het coalitieakkoord, gaan doen? Ik constateer gewoon, en meerdere partijen met mij volgens mij, in de discussies die wij de afgelopen jaren hebben gehad over grote projecten en grote plannen, dat het blijkbaar dit college niet lukt om vooraf met onze inwoners in gesprek te gaan. En dan gaan we achteraf roepen: “stilstand is achteruitgang”. Ja, ik vind dat te makkelijk.

De VOORZITTER: De heer Van der Meide.

De heer VAN DER MEIDE (PvdA): Ja, ik vind dit zeer verbazingwekkend. Ik ben zelf zeer betrokken geweest bij het Oosterhamriktracé en ik heb niet anders gezien dan dat het college altijd met de hele buurt, het proces is perfect gelopen, contact heeft gehad. Dat de beslissing uiteindelijk anders loopt, dat is natuurlijk niet zo gek, maar u kunt dit college niet verwijten dat het proces niet goed gegaan is. En dat geldt volgens mij ook bij de Reitdiephaven; in tweede instantie is dat proces heel goed verlopen. Ik vind het ongelooflijk wat u vertelt.

De VOORZITTER: Kunnen wij langzamerhand weer terugbuigen naar de rekening?

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Ja graag, want ik had gedacht dat ik mijn spreektijd niet op zou gebruiken en dat is nu al bijna gebeurd, ben ik bang.
Mijn fractie is in elk geval blij met de toezegging van wethouder De Rook, die er nu even niet is, om muziekbeoefening als onderdeel van talentontwikkeling van scholieren op te nemen in de begroting van 2019. Als muzikant klinkt mij dat natuurlijk als muziek in de oren.
Mijn fractie heeft al vaker aandacht gevraagd voor een vermogenstoets, doenvermogen. De Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid heeft daar een rapport over uitgebracht. Het gaat er daarbij om dat mensen soms met tegenslagen te maken krijgen in het leven, waardoor zij niet altijd meer in staat zijn om de papierwinkel van de overheid, waar ze soms mee geconfronteerd worden, goed te kunnen doorlopen. Daarmee kunnen we in een situatie komen dat mentaal belaste burgers buiten de boot vallen. Daarom willen wij graag een toezegging van het college om te onderzoeken of dat rapport aanknopingspunten biedt bij het uitvoeren van de gemeentelijke regelgeving en erop te letten dat mentaal belaste burgers niet buiten de boot vallen. Graag een reactie.
Successen moet je vieren, ook op sportgebied. Groningen doet dat goed en zet zich landelijk sportief op de kaart. Noem bijvoorbeeld clubs zoals Donar, Abiant Lycurgus, Kids United, FC Lewenborg of FC Stadspark: slechts een selectie sportverenigingen waar onze fractie trots op is, waar Groningen trots op is en waar Groningers trots op zijn. Wat onze fractie betreft kan in dat opzicht de uitreiking van de sportprijs, die eigenlijk een waardering is voor onze sporters, voor onze sportieve successen, grootser en betekenisvoller dan de afgelopen jaren gebeuren. Ik ben benieuwd of het college zich daarvoor wil inzetten, om dat anders vorm te geven. En dan ben ik eigenlijk aan het eind van mijn betoog.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Koopmans.

De heer KOOPMANS (ChristenUnie): Dank u wel, voorzitter. De gemeenterekening van 2017; tijd om niet alleen terug te blikken op 2017, maar ook op de volledige collegeperiode. En als achtste spreker die hier staat, is dat natuurlijk niet meer de meest originele openingszin. Dit college begon ‘Voor de verandering’ ruim vier jaar geleden, op basis van het coalitieakkoord aan zijn opdracht. Een opdracht ten eerste om, behalve te gaan veranderen, meer te gaan samenwerken. En de heer Benjamins begon zijn betoog er ook al mee, we hebben de verhalen niet op elkaar afgestemd, tenminste niet naar mijn weten, maar de samenwerking straalde de toen nog nieuwe coalitie ook uit. Het is namelijk al een aantal malen genoemd. Het coalitieprogramma, ik heb het er nog even bij gepakt en een beetje afgestoft. Op de eerste pagina staat een foto die in elk geval de indruk van willen samenwerken wekt. Hoewel in de tussentijd mevrouw Koebrugge naar Den Haag is vertrokken en er hier en daar wat grijze haren en kilo’s bijgekomen, dan wel afgegaan zijn, is de club verder intact gebleven, waarvoor de felicitaties.
Hebben we dan als oppositie gefaald? Hadden we harder moeten stoken in dit ogenschijnlijk goede huwelijk? Laat ik beginnen te zeggen dat het raar zou zijn als u de voorzitter van de ChristenUnie zou horen zeggen dat het stranden van een goed huwelijk een goed idee zou zijn. Sterker nog, we komen binnenkort met ideeën over relatiebemiddeling, dus ook in dat licht zou dit niet gepast zijn. Nu weet ik natuurlijk ook dat de coalitie niet helemaal te vergelijken valt met een relatie en dat het de taak, niet alleen van de oppositie, maar van de gehele raad is, om het college te controleren. Hoewel het voor de neutrale toeschouwer dan wellicht saai is als er geen conflicten ontstaan, is eenieder er veel aan gelegen om deze stad vooruit te helpen. Bijsturen via instrumenten als initiatiefvoorstellen, moties en amendementen is dan wel zo effectief en constructief.
Maar dan terug naar de samenwerking, waarmee ik begon. Hoewel het in het programma, wars van ambtelijk jargon, nog keurig ‘samenwerking’ heet, zijn we een van die samenwerkingsvormen hier later ‘burgerbetrokkenheid’ gaan noemen. En dat dit makkelijker lijkt dan het is, bleek ook wel uit het rapport

van de rekenkamercommissie, dat we hier onlangs besproken hebben. In niet alle trajecten was die burger even goed betrokken, maar de conclusie was ook dat er sprake is van een lerende organisatie. Dus we zijn op de goede weg. Als meest recent voorbeeld werden dan op de goedbezochte bijeenkomst over de westelijke ringweg de plannen op weer een andere manier gepresenteerd, waarmee het hele traject nog transparanter wordt. Maar aan de andere kant zijn er ook mensen in de stad die het heel anders hebben ervaren en nog steeds te hoop lopen tegen een overheid die vindt dat een verkeersheuvel niet hoeft, terwijl zij dag in dag uit de auto's door hun straat zien scheuren. Of de bewoners rond het Oosterhamriktracé, die hier ook een ander beeld bij hebben.
Een andere grote uitdaging waar dit college zich en waar wij ons als raad vier jaar geleden mee geconfronteerd zagen, waren de decentralisaties. Dat deze gepaard gingen met bezuinigingen was bekend. En, en nu maak ik het bruggetje naar de rekening van 2017, na vier jaar zien wij dat die bezuinigingen tot forse tekorten leiden. Ruim 6 miljoen euro op de Wmo en bijna 9 miljoen euro op de jeugdhulp. En een beperkt aantal gevulde indicatoren op de jaarrekening maakt het voor de raad ook niet makkelijker om hier grip op te krijgen. De vraag is hoelang en hoeveel we hierin mee kunnen bewegen. Het VNG-congres heeft al wat opgeleverd qua intenties, maar voor zover ik weet nog niet qua financiële middelen.
Daartegenover staat een weerstandsvermogen dat de door het college zo gewenste ratio van 1 gehaald heeft. Daarvoor moesten er de afgelopen jaren wel wat maatregelen getroffen worden. Dan bedoel ik niet alleen het wegzetten van dat geld, het sparen, maar ook het aanpassen van de criteria, zoals het meenemen van onbenutte belastingcapaciteit en het beschikbare weerstandsvermogen. Daarbij is twee derde van het weerstandsvermogen voor de grex Meerstad bestemd. En nu de grondprijzen stijgen en we kunnen ademhalen, is dat wellicht niet alarmerend en misschien zelfs geruststellend, maar laten we hier wel scherp op blijven en niet rusten met onze inspanningen totdat de laatste vierkante meter grond daar verkocht is. Ook in combinatie met de schuldquota en solvabiliteit vinden we het rekeningresultaat nog allerminst geruststellend. Zoals in de commissie al aangegeven, zien we dan ook uit naar de stresstest die volgend jaar zal plaatsvinden en we hopen samen met het college dat het deze met goed gevolg zal doorstaan.
Een ander thema is duurzaamheid. Er zijn goede stappen gezet, maar we zijn er nog lang niet. GroenLinks noemde dit ook al. Wat ons betreft is dat een uitdaging die volop in beweging is, waarbij mensen ook wel willen, maar waarbij de middelen ook niet onbeperkt zijn. De goesting tot verandering moet onveranderd hoog blijven en ondertussen moet de overheid de bewoners blijven motiveren.
Er zijn ten slotte, wat de ChristenUnie betreft, in 2017 ook veel goede dingen gebeurd. Met een daarvan wil ik afsluiten en wel met de ontwikkelingen rond de sluiting van de tippelzone. Wij zijn erg blij dat het gelukt is om alle partijen die hierbij betrokken zijn op één lijn te krijgen en toe te werken naar een sluiting, wanneer dat ook moge zijn.
Dan rest mij nog alle ambtenaren die aan de totstandkoming van deze rekening, inclusief goedkeurende verklaring van de accountant, hebben meegewerkt te bedanken voor hun inspanningen.

De VOORZITTER: Ik dank u wel. De heer Banach.

De heer BANACH (Student en Stad): Dank u wel, voorzitter. Met de rekening die hier voorligt, hebben wij tevens de laatste rekening van dit college. Daar gaan we voorzichtig even van uit en daarmee willen we ook wel een klein compliment maken over hoe de cijfers er op dit moment voor staan. Want we zijn als fractie tevreden met hoe dat in grote lijnen op dit moment is en hoe het er nu met de stad aan toegaat. We kunnen concluderen dat er op dit moment economische welvaart is en die gaat ook hand in hand met de toenemende vraag naar huizen. We zijn volop aan het bouwen, dat kunnen we wel zien in deze rekening. Maar voor de komende jaren is bouwen eigenlijk ook nog het devies. We moeten bouwen, bouwen en nog eens bouwen. Dat geldt wat ons betreft met name voor de sociale huur en de jongerenhuisvesting. Maar ook voor starters zien we nog een enorme uitdaging.

De VOORZITTER: De heer Benjamins.

De heer BENJAMINS (D66): Dat bouwen, gaat dat tegen elke prijs?

De heer BANACH (Student en Stad): Nee, dat gaat natuurlijk niet tegen elke prijs. Maar volgens mij is het wel ontzettend belangrijk en ik denk dat u dat ook wel onderschrijft, omdat we op dit moment een tekort hebben aan huizen voor verschillende doelgroepen en dat we daar al flink op in moeten zetten. Maar uiteindelijk moet er natuurlijk altijd een goede afweging voor worden gemaakt.
Wat betreft de starters hadden wij een motie ingediend. Die zien we toch nog graag terugkomen in de begroting. De wethouder haalde in de commissie al even aan deze terug te laten komen in het meerjarenprogramma Wonen. Daar zijn we content mee, want het is een aparte doelgroep met een aparte behoefte. Maar toch ook nog eens de wens om dit volgend jaar in de rekening en de begroting terug te laten komen.

Wat betreft verkeer zien we dat er het afgelopen jaar heel veel projecten zijn opgestart om te zorgen dat de infrastructuur beter wordt. Een niet te missen project is uiteraard de zuidelijke ringweg, met helaas nu weer vertraging. De stad wordt drukker en die infrastructurele projecten moeten hiervoor soelaas bieden. Veel van deze projecten zijn gericht op het autoverkeer, want de stad moet uiteraard goed bereikbaar zijn met de auto, maar wat ons betreft is het toch ook heel erg belangrijk dat de infrastructuur voor de fiets heel goed op orde is. Want wat ons betreft staat de fiets nog altijd op 1.
Voor het overgrote deel hebben wij in de commissie van vorige week al aangegeven hoe wij kijken naar het fietsbeleid in onze gemeente. We willen er graag nog even twee zaken uitlichten. Ten eerste is dit dat wij erg enthousiast zijn over het fietsparkeren en de aandacht die daarvoor is. We zijn blij met de toevoeging van de indicator die aangeeft hoeveel plekken er op dit moment op straat zijn gerealiseerd. En uiteindelijk blijft het voor ons ook heel belangrijk dat het aantal stallingen in de stad blijft groeien, voornamelijk voor de bewoners. Wat ons betreft blijft dit aantal ook groeien de komende jaren, zowel in de binnenstad als in de wijken.
In de commissie noemden wij, net als een aantal andere partijen, de groeiende populariteit van de OV-fietsen. Ook de wethouder leek te spreken over deze ontwikkeling. Aangegeven werd dat, als we beter willen kunnen sturen op waar en hoeveel OV-fietsen er beschikbaar zijn, wij dat eigenlijk meer in eigen hand moeten nemen. De NS is op dit moment nog de enige aanbieder en wij vinden het interessant om te kijken hoe we als gemeente in de toekomst toch wellicht fietsen in eigen beheer kunnen houden, omdat we dit echt graag willen faciliteren als fietsstad.
Wat betreft de duurzaamheid hebben we een moeilijk jaar gehad. Want hoewel er mooie ontwikkelingen zijn geweest, is er toch wel degelijk de wrange nasmaak van het geothermieproject van vorig jaar. We zullen daar later deze periode nog op terugkomen om hierover te spreken. Maar uiteraard hebben we buiten dit project om ook mooie stappen gemaakt, bijvoorbeeld rond de windenergie in onze stad. We willen graag nogmaals het belang daarvan hier onderstrepen.
Wat betreft veiligheid hebben wij in de commissie aangegeven het waardevol te vinden om de veiligheid in uitgaansgebieden in een breder daglicht te zetten en verder te gaan kijken dan alleen geweld. Wij doelen dan voornamelijk op ongewenste intimiteiten, maar de burgemeester noemde vorige week ook terecht het punt van discriminatie. In onze bruisende stad moet iedereen zich veilig voelen, ook wanneer je ‘s avond de stad ingaat. En na positieve reacties van enkele partijen en ook de toezegging van de burgemeester om dit mee te nemen in het overleg met de betrokken partijen, kijken wij uit naar de uitkomsten hiervan.
Kijkend naar de cultuursector, zien wij nog een sector die het moeilijk heeft. Juist daarom is het goed om te zien dat de culturele instellingen zich bundelen om gezamenlijk het beeld onder We The North landelijk uit te dragen en het noorden nog aantrekkelijker te maken op het gebied van cultuur. Wat ons betreft zal in de toekomst de nieuwe Oosterpoort hier ook aan bijdragen.
Een belangrijk punt zien wij in deze rekening ook nog terug: de gezondheid van onze Stadjers. Want een gezonde stad zijn wij nog niet. Uit de rekening valt op te maken dat een kwart van de kinderen op tienjarige leeftijd al niet meer op gezond gewicht is. Dit sterkt ons ook in de visie dat we nog meer moeten inzetten op het bewegen. Student en Stad is voor het verbinden van mbo’s en ROC’s met bijvoorbeeld sportverenigingen. Ook heeft de wethouder in de commissie aangegeven zich hier in te willen verdiepen.
De inzet van de stad om diversiteit hoog op de agenda te zetten wordt onderstreept en dat vinden wij erg belangrijk. We zijn blij dat de regenbooggelden ook voor 2018 beschikbaar komen en dat het project Shelter City is voortgezet. Daarnaast is het goed om te zien hoe WIJ zich heeft ontwikkeld en de naamsbekendheid gestaag groeit. We hopen vooral dat die naamsbekendheid nu onder jongeren nog wat groter wordt.
Tot slot dan nog een punt voorzitter, want wij gaan ook nog een motie indienen. Die is niet rondgestuurd, die komt vers van de pers. Die heeft ermee te maken dat wij de laatste tijd toch wel veel reacties hebben gekregen, ook van de achterban, persoonlijke ervaringen, op hoe de binnenstad op dit moment bevolkt wordt door straatverkopers. De binnenstad is natuurlijk een ontzettend fijne plek waar we flink op aan het ontwikkelen zijn, maar er zijn ook steeds meer straatverkopers daar. Over het algemeen is dat iets wat op beperkte schaal moet kunnen, maar er is steeds vaker overlast van straatverkopers die meelopen, maar vooral ook straatverkopers die onherkenbaar zijn en daarom niet kunnen worden aangesproken op hun doen en laten. Dus wij dienen een motie in om te zorgen dat deze straatverkopers, of in ieder geval de straatverkopers in het centrum van Groningen, altijd herkenbaar zijn. Dank u wel.

Motie 4: Jan Klaasen is verkoper in centrum van de stad (Student en Stad)
De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op woensdag 11 juli 2018 besprekende het voorstel inzake de rekening 2018,

constaterende dat:
- er in Groningen veel straatverkopers zijn in het winkelgebied;
- straatverkoop een populaire bijbaan is onder jongeren;

- straatverkopers voor een deel goed herkenbaar zijn als straatverkopers, maar lang niet allemaal;
- het verkoopgedrag van sommige straatverkopers als hinderlijk en opdringerig ervaren wordt;

overwegende dat:

- het enerzijds mogelijk moet blijven voor straatverkopers om hun werk te blijven uitvoeren;
- ondernemers en winkelend publiek echter geen negatieve invloed moeten ondervinden van straatverkopers;
- het voor winkelend publiek duidelijk moet zijn dat zij in gesprek zijn met een straatverkoper;
- het wenselijk is dat de straatverkopers herkend kan worden;
- een deel van de straatverkopers goed herkenbaar is door hun werkkleding, maar dit niet voor alle straatverkopers geldt;
- voor het aanspreken van straatverkopers het allereerst noodzakelijk is dat zij goed herkenbaar zijn;

verzoekt het college:

- om duidelijke herkenbaarheid van straatverkopers middels passende kleding verplicht te stellen en na te gaan in hoeverre het mogelijk is voor Stadstoezicht om hierop te mogen handhaven;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De heer Kelder.

De heer KELDER (PvdD): Dank u wel, voorzitter. Ik zal even een paar aandachtsgebieden benoemen. Ik ga een beetje langs de commissiestructuur, zonder de woordvoering uit de commissie te herhalen. Op het gebied van werk en inkomen onder andere, om maar mee te beginnen, zijn wij blij met de aandacht van nieuwe, gezonde fastfoodconcepten in Groningen, met een breed veganistisch en vegetarisch aanbod. Maar het kan altijd beter. Daarnaast zien we helaas een toename van fast fashion. Mensen kopen voor hetzelfde geld steeds vaker nieuwe kleding, die maar kort meegaat. Meer aandacht en bewustwording voor duurzame kleding is natuurlijk altijd wenselijk.
Dan is er onze aangenomen motie over het verduurzamen van terrassen. We zijn benieuwd wat de concrete uitwerking wordt van de stappen die in de beantwoording van de motie zijn genoemd. Kan de wethouder zeggen of wij hier voor aanstaande winter hier nog een update voor kunnen krijgen? Ook bij gewone winkels kan een behoorlijke slag gemaakt worden betreft de duurzaamheid. Zo staan in de winter de meeste winkeldeuren wagenwijd open en wordt daar als een gek tegenop gestookt om het binnen nog behaaglijk te houden. Ook al zijn wij met een aantal partijen samen met een burgerinitiatief hiermee bezig, er kan op dit punt betreft duurzaamheid en beleving heel eenvoudig nog een behoorlijke slag gemaakt worden.
Wij vinden het belangrijk dat zzp’ers zich kunnen verbinden. Het verdwijnen van fysieke werkplekken, zoals The Big Building betreuren wij. Deze zijn zeer vruchtbaar als broedplaatsen. Je ziet de druk op werkplekken dan ook toenemen en het is belangrijk voor deze groep betaalbare werkplekken te kunnen blijven realiseren. We zijn ook blij met de toezegging van de wethouder dat hij na de zomer met een notitie over broedplaatsen komt.
Aangaande financiën en veiligheid wil ik zeggen dat, met betrekking tot fysiek en veiligheid, wij wel vinden dat het om de veiligheid van zowel mens als dier moet gaan. Na de herindeling krijgen wij ook de zorg over minimaal 20.000 runderen en 100.000 kippen. We willen dit in verslagen altijd als aandachtspunt meenemen en gaan er dan ook van uit dat het volgend jaar zo zal zijn. Daarnaast zal het u natuurlijk niet verbazen dat wij betreuren dat wij de hoogste hondenbelasting van heel Nederland hebben. Ieder jaar loopt die weer verder op.
Wij zijn blij om naar aanleiding van de commissie van vorige week in de lijst van toezeggingen nu duidelijk te zien wat er gaat gebeuren om de link tussen dierenmishandeling en huiselijk geweld te bewaken. Het is goed dat dit thema is opgenomen in het activiteitenplan van Veilig Thuis en dat daar op Werelddierendag een middagcongres over wordt georganiseerd. Dat informatie van dierenartsen en Dierenbescherming met Veilig Thuis wordt gedeeld, om een verband te kunnen signaleren, lijkt ons heel goed. De registratie van het aantal gevallen van dierenmishandeling is namelijk ook noodzakelijk.
Wat betreft onderwijs en welzijn zal ik mij beperken tot het natuur- en duurzaamheidseducatiecentrum. De doelstellingen daarvan steunen we vanzelfsprekend van harte. Wel is het jammer dat vorig jaar deze doelstelling nog op 96% lag en dit jaar de doelstelling is verlaagd naar 90%. Ook is de realisatie van deze doelstelling gedaald. Een afname in zowel ambitie als realisatie dus, die voor de Partij van de Dieren dan weer hoog lag.
Op het gebied van ruimte en wonen zien we dat door de overspannen huizenmarkt, de beoogde slagingspercentages voor sociale huurwoningen niet zijn gehaald. Laten we hopen dat met de nieuwe prestatieafspraken en het Actieplan Sociale Huur, hier snel verandering in komt. We zijn blij met de woorden van de wethouder in de commissie, dat er momenteel flink gebouwd wordt, maar dat er wel een einde zit aan de groei. Want voor een compacte stad zijn wij ook, maar hij moet wel leefbaar blijven. En bouwen in het groen is voor ons geen optie.

Op het gebied van beheer en verkeer zijn wij als Partij voor de Dieren kritisch op de resultaten van de borg. Het borgniveau mag wat ons betreft omhoog voor elke wijk en de scores voor ecologie laten ook te wensen over. Sowieso mag er qua groen en ecologie echt wel een tandje bij. Meer versterking van de stedelijke ecologische structuur, meer aandacht voor nieuwe bomen en natuurlijk minder kap. Wij zien in ieder geval mooie kansen in vergaande vergroening van de hele stad, waaronder industriële terreinen. Daar staan bomen weliswaar niet altijd voor het grote publiek in het zicht, maar ze dragen wel bij aan de ecologie en het klimaat van onze stad. Wij staan ook op de motie van GroenLinks, die hier een beetje over gaat.
De Partij voor de Dieren vindt het jammer dat het subkopje Dierenwelzijn maar een half A4'tje lang is. De doelstellingen zijn weliswaar bereikt, maar ze zijn wel mager. Een van de drie doelstellingen is bijvoorbeeld enkel het voldoen aan de wettelijke eisen. Dat getuigt niet van veel ambitie. 2017 was het jaar waarin er veel vissterfte in vijvers voorkwam, het jaar dat Faunavisie Wildcare aan de bel trok over de dierenopvang en een jaar waarin de tekortkoming van onze faunapassages ook aan het licht kwamen.
Daarnaast is vlees en vis nog steeds de norm bij de gemeentelijke maaltijden. Bij het hoofdstuk Duurzaamheid staat tweemaal genoemd dat duurzaamheid ook het voedsel betreft, maar het enige wat op dit punt is gebeurd, is dat het Harm Buiterplein heeft geëxperimenteerd met streekproducten. Heel goed, maar streekproducten zouden volgens ons sowieso de norm moeten zijn en dan ook zoveel mogelijk plantaardig en biologisch.
Tot slot voorzitter, vinden we het jammer dat het percentage afvalscheiding niet is gestegen. Met alle genoemde maatregelen in programma's om het hergebruik van afval te bevorderen, kunnen wij zeggen dat het college goed zijn best doet, maar helaas nog met te weinig resultaat. Voor ons bestaat er maar één oplossing voor en dat is diftar.
Afsluitend voorzitter, willen we het college een groot compliment geven voor hoe het zich heeft ingezet voor de bed-, bad- en broodvoorziening. Dank u wel.

De VOORZITTER: Ik dank u wel. Mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Voorzitter, dank u wel. Voorzitter, we bespreken nu de jaarrekening 2017 met een positief resultaat van 12,9 miljoen euro en een goedkeurende accountantsverklaring. Ook het weerstandsvermogen ligt de komende jaren boven het streven van 100% en dat vinden wij 100% goed en fijn. Het gaat dus met de portemonnee van de gemeente hartstikke goed. Uiteraard hadden wij in 2017 andere keuzes gemaakt op tal van gebieden, zoals afval, Wmo of hondenbelasting, maar over het algemeen vinden wij dat het college een compliment kan krijgen voor het uiteindelijke financiële resultaat.
Voorzitter, in mijn betoog wil ik graag inzoomen op het kopje van gebiedsgericht werken. Daar hebben we in 2017 een heel belangrijk besluit in genomen. We willen met een aantal experimenten de lokale politiek verfrissen. Een van die experimenten is de coöperatieve wijkraad. In deze wijkraad nemen wijkbewoners belangrijke beslissingen over onderwerpen in de wijk. Wij zijn een groot voorstander van dit experiment en vorige week kwam een van de successen naar buiten: het plaatsen van de hondenhaltes. Voorzitter, voordat ik een interruptie van mevrouw Jongman krijg over het succes van deze bakken, dat wij dit naar ons toe trekken: ik kan u geruststellen, zo zien wij dat niet.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Ja, ik ben weliswaar niet mevrouw Jongman, maar ik deel natuurlijk wel de opvatting die mevrouw Jongman vorige week aan uw fractie heeft geadresseerd. Het is natuurlijk feitelijk gewoon zo dat de coöperatieve wijkraad een onafhankelijke wijkraad is. Die neemt beslissingen en vervolgens gaat u op Twitter zetten dat het dankzij u is dat er hondenhaltes geplaatst worden. Waarom doet u dat en gaat u nu andere mensen de les lezen?

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Voorzitter, ik lees volgens mij helemaal niemand de les. Dus dat is één. En als de heer Sijbolts gewoon even geduldig wacht op mijn verhaal, dan krijgt u zo meteen antwoord op die vraag.
Voorzitter, ik kan u geruststellen: wij zien dat niet zo. Maar ik geef wel toe dat het onderwerp wel een beetje pijnlijk is. Pijnlijk, omdat ik mij een raadscommissie herinner, waar wij een motie indienden die precies hetzelfde beoogde. Een proef met het plaatsen van hondenbakken, omdat de wijkverenigingen in Lewenborg, Vinkhuizen, Beijum, Hoogkerk en de community Hondvriendelijk Groningen dat verzoek al meerdere malen, al jarenlang, bij dit college hadden ingediend, maar steeds geen gehoor kregen van dit college. Daarom dienden wij toen een motie in, in 2017, maar toen was het volgens het college niet nodig. Een prullenbak kostte 1500 euro per jaar om te legen en de motie werd door de wethouder ontraden en alleen gesteund door de Partij voor de Dieren. En nu gelukkig, dankzij de coöperatieve wijkraad, komen de bakken er dus wel. Voorzitter, laat ik gewoon even heel duidelijk zijn: het gaat mij absoluut niet om de prullenbakken of het behalen van het succes. Ik gebruik dit als voorbeeld om aan te geven waarom een

verfrissing van de lokale politiek zo hard nodig is en waarom we op zoek moeten naar een nieuwe vorm van politiek. Dat is niet politiek voor dit college of voor mij of voor 100% Groningen; dat is een nieuwe raad, vooral voor de bevolking.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Voorzitter, mag ik dan de conclusie trekken, ja waarschijnlijk mag dat niet maar ik ga het wel doen, dat de nieuwe politiek waar u het over hebt, politiek is van: ik zeg op Facebook en Twitter van alles, wat feitelijk gewoon niet klopt? En dat u op die manier onze inwoners een rad voor ogen draait? Is dat uw vorm van nieuwe politiek?

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Voorzitter, het punt is dat hier nog veel te veel partijpolitiek wordt gemaakt en dat het niet om de inhoud gaat. Ik heb vorig jaar niemand horen zeggen: oh ja, prullenbakken, behalve de Partij voor de Arbeid, dat moet ik dan even zeggen, is dat wat de bewoners willen? Nou, misschien is dat dan wel een goed idee, daar gaan we voorstemmen. Nee, het ging om partijpolitiek, omdat wij met dat verzoek kwamen. En ja, dat is dan een beetje pijnlijk als het dan volgend jaar door een coöperatieve wijkraad wordt gedaan, die door het college wordt ingesteld, opeens wel een goede beslissing is. Dat is het punt dat ik maak.

De VOORZITTER: Volgens mij is het punt helder. De heer Benjamins.

De heer BENJAMINS (D66): Voorzitter, voor zover ik het begrepen heb, is het de coöperatieve wijkraad die dit besluit heeft genomen. Volgens mij is de coöperatieve wijkraad een initiatief van een soort van nieuwe politiek. Wat wil 100% Groningen nu veranderen?

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Voorzitter, mijnheer Benjamins moet echt even naar mijn betoog luisteren, want ik zeg dat ik juist de coöperatieve wijkraad als heel mooi succes zie, met alle beslissingen die zij nemen. Dat zie ik echt als een succes voor verfrissing van de lokale politiek. En wat mij betreft gaan we richting 2018 nog veel meer van dat soort experimenten doen, waarbij er nog veel meer beslissingen door bewoners worden genomen in plaats van hier in de gemeenteraad.
Voorzitter, dan nog even …

De VOORZITTER: Moment, moment. De heer Banach.

De heer BANACH (Student en Stad): Ja dank u wel, voorzitter. Ik hoor mevrouw Woldhuis een betoog houden dat er te veel partijpolitiek is. Bedoelt u daar uw eigen partij ook mee?

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Nou, ik kan u vertellen dat van alle moties en amendementen die de afgelopen twee jaar hier voorbij zijn gekomen, ik nog niet een keer heb gekeken: is het van de SP of is het van D66? Nee, ik heb elke keer gekeken naar wat de stad eraan heeft. Wat heeft de stad eraan? Wat mij betreft wordt dat ook de komende tijd de meetlat voor nieuwe lokale politiek.

De VOORZITTER: De heer Banach, laatste opmerking hierover.

De heer BANACH (Student en Stad): Volgens mij doet iedereen dat. Maar het punt waar ik ook even op doel, mevrouw Woldhuis, is dat u in de hele commissiecyclus slechts bij één commissie een mening hebt uitgesproken over deze rekening, terwijl het uw taak is om er kritisch naar te kijken. Vervolgens pikt u er nu één puntje uit tijdens de algemene bespreking daarvan over de coöperatieve wijkraad, en komt u met een debatje over de hondenbak. Ik ben wel benieuwd hoe u tegen deze stad aankijkt en hoe u tegen deze rekening aankijkt, want dat is voor mij nu totaal in het ongewisse.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Mijnheer Banach, bedankt voor uw geweldige bijdrage op mijn woordvoering, de verfrissing van de lokale politiek. Ik zie helemaal niet in wat dit toevoegt aan mijn verhaal en wilt u zich alstublieft bemoeien met uw fractie, dan doe ik dat ook met die van mij.

De heer BANACH (Student en Stad): Laat ik de vraag anders formuleren. Als we de coöperatieve wijkraad even parkeren, want dit is een punt dat u er nu uitpakt.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Voorzitter, mag ik even? Ik ga over mijn eigen woordvoering. Ik ga helemaal niets parkeren.

De heer BANACH (Student en Stad): Ik wil u uitnodigen ….

De VOORZITTER: Nee, nee. Moment, moment. We gaan het even een beetje ordentelijk organiseren. Er is een interruptie. Of de tekst u nou wel of niet bevalt, dat is even niet bepalend voor of die interruptie gepleegd mag worden. Op een interruptie kunt u antwoord geven en ik zal proberen om dit debatje nu met de laatste interruptie als afgerond te beschouwen zo meteen, en dan kunt u uw betoog vervolgen. De heer Banach.

De heer BANACH (Student en Stad): Mijn vraag: de coöperatieve wijkraad pakt u er nu uit als punt, maar er ligt een hele rekening van ik weet niet hoeveel honderd pagina's. Wat is uw visie op die rekening de hier ligt, als we even niet naar de coöperatieve wijkraad kijken?

De VOORZITTER: Het punt is helder.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ik blijf erbij: een prachtig mooi financieel resultaat. En ik licht het puntje van verfrissing van de lokale politiek eruit, net zoals u er zes punten uit haalde, terwijl er nog 480 bladzijden met allemaal andere onderwerpen zijn.

De VOORZITTER: Dit is een antwoord op de vraag. U kunt nu door met uw betoog.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Dank u wel. En daar blijf ik ook bij.
Toch nog even terug naar de hondenbakken. Ja! Moeten we nou eerst wachten tot andere wijken ook een coöperatieve wijkraad hebben of mogen andere wijken, met een andere structuur dan een coöperatieve wijkraad ook meer prullenbakken als zij dat wensen? Dat zou toch niet eerlijk zijn? Daarom dienen wij deze motie in. Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Mevrouw Woldhuis heeft het in haar woordvoering gehad over een andere politiek. Volgens mij is het dan zaak dat zeker lokale politici ook eerlijke politiek bedrijven. Ik kan mij toch niet aan de indruk onttrekken dat de coöperatieve wijkraad, waar elf bewoners in zitten, die zich inzetten voor deze stad, die meedoen aan een pilot, niet is ingesteld door het college maar door deze volledige gemeenteraad. Vindt u het eerlijk tegenover die bewoners die zich met hart en ziel inzetten voor hun wijk, dat u doet alsof u het allemaal hebt uitgevonden en bedacht?

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Sorry, nu breekt echt mijn klomp. Ik ga hier echt niet op in. U hebt echt geen letter beluisterd van wat ik net allemaal zei. Wat mij betreft ronden wij het nu gewoon af, voorzitter.

De VOORZITTER: Wat voor de interrupties geldt: of de tekst u nou wel of niet bevalt, doet niet ter zake, dat geldt ook voor de antwoorden.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja, ik wil best mijn hele betoog nog een keer herhalen.

De VOORZITTER: Nee, nee, we gaan niet herhalen. U hebt een motie in het vooruitzicht gesteld.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja.

Motie 5: Aanbieden hondenhaltes aan alle wijkraden (100% Groningen, Partij voor de Dieren)
De raad van Groningen in bespreking bijeen op 11 juli 2018, besprekende de Gemeenterekening 2017,

overwegende dat:
- in de vergadering van 28 juni 2017 de motie 'proef met 'Hondenpoepbakken' is afgewezen door de raad;
- wethouder Van Keulen in zijn reactie te kennen gaf wel te willen luisteren naar signalen van buurt- en wijkbewoners;
- de coöperatieve wijkraad van de Oosterparkwijk dit jaar succesvol dit signaal af heeft gegeven en deze hondenhaltes zal krijgen;
- andere wijken niet beschikken over een coöperatieve wijkraad en wellicht niet dezelfde politieke slagvaardigheid hebben;
- andere wijken en verenigingen ook graag hondenhaltes willen in eigen buurt;

verzoekt het college:
- gehoor te geven aan de aanvragen van andere wijken over hondenhaltes;
- en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Dit was de eerste termijn van de raad. Ik stel u voor dat wij om 19.30 uur hier weer bijeen zijn en ik zou, voordat de fractievoorzitters vertrekken naar het restaurant, hen nog heel even hier willen hebben. De vergadering is geschorst.

(Schorsing 18.17 uur – 19.30 uur)

De PLV VOORZITTER: Goed, welkom bij het tweede deel van de raad. Ik zal eerst even een mededeling doen. Omdat de burgemeester elders nodig is, de heer Benjamins woordvoerder is wat betreft de gemeenterekening en mevrouw Van Gijlswijk ook, hebben de fractievoorzitters gevraagd of ik dit tweede deel wil voorzitten. En dat ga ik graag voor u doen.
Nog steeds in behandeling is de gemeenterekening. Het tweede deel is aan de orde, waarin het college antwoord op de eerste termijn en ik geef wethouder Schroor graag de gelegenheid.

Eerste termijn college

Wethouder SCHROOR: Ja dank u wel, voorzitter. Ik wou graag beginnen met het in ontvangst nemen van uw dank aan onze organisatie. Daar hebben we het in de commissie ook al over gehad, want er is best wat gebeurd. Er is een grote prestatie neergezet door onze organisatie, omdat wij natuurlijk wel uit een heel bijzondere situatie komen. Zelfs zo bijzonder dat ik net heb begrepen dat BZK langs wil komen met de vraag: hoe hebben jullie dat gepresteerd om van een afkeuring op beide punten te gaan naar een goedkeuring op beide punten? Dat is daar ook opgevallen en dat zegt ook wel iets over hoe hard hier door de mensen is gewerkt. Natuurlijk ook door de accountant. We kwamen vanuit een situatie dat we niet, laat ik het maar eufemistisch zeggen, de beste vrienden waren en de beste samenwerking hadden, en we zijn nu gekomen tot een situatie waarin wij, nou beste vrienden is misschien wat overdreven over de accountant, maar zeker een goede samenwerkingsrelatie hebben. Die is stabiel en ik durf ook wel te stellen: die is duurzaam. Daarvoor hebben we van beide kanten ook flink moeten bewegen en flink wat energie erin moet stoppen.
Een goedkeurende verklaring op zowel rechtmatigheid als getrouwheid. Dat is belangrijk, maar veel belangrijker nog is dat vasthouden. We hebben dat met heel veel energie moeten doen. Heel veel uren in de weekenden en ook heel veel uren in de avonden en dat houd je natuurlijk niet jaar in jaar uit vol, met de mensen die je beschikbaar hebt. Dus we zullen ons moeten versterken op dat punt en we zullen ook onze systemen moeten vereenvoudigen. We hebben hier en daar wel moeilijke systemen. We hebben het moeilijk ingericht. Bijvoorbeeld rondom het vastgoedbedrijf hebben we te veel lijnen, te veel stapjes te zetten om bij de juiste informatie te komen. Het lukt ons wel, maar het kan echt veel slimmer. Ook gericht op de nieuwe gemeente is het belangrijk dat we die stappen gaan zetten en vandaar dus ook het verbeterplan dat als conformstuk al is aangeleverd. Ik ben blij dat uw raad er ook voor kiest om die lijn duurzaam naar de toekomst mogelijk te maken.
Natuurlijk hebben wij als college in deze brief op een hopelijk voor u evenwichtige manier geprobeerd duidelijk te maken wat wij ongeveer gedaan hebben. Dat is nooit precies en volledig, maar we hebben wel iets verder teruggekeken dan alleen 2017, dat hebt u ook gezien. Daar hebt u ook aan gerefereerd. En natuurlijk hebben wij ook aangegeven waar de job not done is, en dat is op heel veel punten. Dat beseft elk college weer bij het opmaken van, laat ik maar zeggen de eindrekening. Het is niet alleen maar de rekening, het is ook een beetje onze eindrekening. En als je die balans opmaakt, dan zie je dat er ontzettend veel werk verzet is, maar dat er ook nog net zoveel werk of nog meer moet gebeuren. Dat past ook heel goed bij deze stad en de dynamiek die hierin zit. Ook bij een grote stad in een regio. Maar goed, het beseffen is één, maar daarnaar handelen is aan de volgende raad natuurlijk. Een heel ingewikkelde en ook grote opgave.
Een paar goede punten; ik ga er kort bij langs. De wijkaanpak is natuurlijk geïntroduceerd. Ik zal er niet over uitweiden, dat is al genoeg gedaan. De zorg uiteraard. De hele decentralisatie hebben wij voor onze kiezen gekregen, als raad en college. Volgens mij zijn wij er goed in geslaagd om de zorg dicht bij onze mensen te organiseren. Daar zit ook alweer een doorontwikkeling in naar de toekomst toe, want dat moet natuurlijk nog steeds verder, steeds dichterbij en nog veel participatiever dan nu het geval is. Het moet echt van onze inwoners worden, dat is de opgave voor de komende periode.
De bijstand, daar zal collega Gijsbertsen straks bij de beantwoording van de moties nog kort op ingaan, maar ook daar zijn forse stappen gezet. Dat is door een aantal van u al aan gerefereerd.
Het onderwijs, nou ja, ook daar is al veel over gezegd. Ik denk dat het hoogtepunt van de raad was, althans dat zou mijn interpretatie zijn: de tweejarigen twee dagen per week naar de kinderopvang. Ik denk dat u daar een heel moedig en groot besluit hebt genomen, als eerste in Nederland en ik hoop ook echt dat we dat goed kunnen organiseren, de komende jaren.
Dan ruimte voor de fietser. Er is ontzettend veel geld geïnvesteerd in onze fietsinfrastructuur, in ons fietsparkeren en het beleid eromheen. En de woningbouw. De afgelopen twee jaar zijn er 2800 nieuwe woningen gebouwd. Dat is echt heel erg veel. En in 2018 zijn er 1800 in de planning. Dus we zijn op

dreef, maar het is nog niet genoeg. Meerstad loopt goed. Het loopt ook conform de planning. Het Suikerunieterrein is onlangs ook al weer opgestart, ook door uw raad al verkend en ook daar zullen we de komende jaren de eerste woningen alweer zien verschijnen. Laten we ook niet vergeten het EKZ-terrein, Eemskanaalzone, maar laten we ook de investering in onze binnenstad niet vergeten. Op diverse plekken zien we nu de kranen alweer draaien.
Wat ik al zei: doorinvesteren is van groot belang, en doorbouwen ook. De Next City is natuurlijk een belangrijk document. De ontwikkeling van Oostwand, Groninger Forum, meer ruimte voor de voetganger, de visie voor het A-kwartier verder uitwerken, de bijstand op maat verder oppakken, healthy ageing uitbreiden, de experimenten die we hebben gedaan, waar in de raad ook al aan gerefereerd is: de coöperatieve wijkraad, de Wijkdeal De Wijert, Golvend Lewenborg, ga zo maar door. Belangrijke punten om verder op door te exerceren, denk ik. De basis is gelegd, het eindresultaat nog niet behaald.
Dan voorzitter, een aantal cijfers. Ik had daar in de commissie een klein debatje over, dat er wel veel streepjes stonden in de rekening. We hebben toch geprobeerd om een paar dingen even op een rijtje te zetten, die ook wel te adresseren aan de hand van door een aantal van uw raadsleden aan gerefereerde uitdagingen, namelijk die van de twee gezichten. Hoe staan we er nou eigenlijk voor? In het besef dat deze vier punten die ik zo ga noemen, natuurlijk lang niet dekkend zijn voor dat probleem, in het besef ook dat, als het gaat om langdurige armoede, je een stijging ziet in de grote steden in Nederland, de afgelopen jaren, dat moeten we niet vergeten, kunnen we wel een paar zaken aangeven waarvan wij zeggen: ja, die raken dit onderwerp heel erg. Daar hebben we ook significante cijfers op geproduceerd. Vier voorbeelden. Het eerste is rondkomen. Dus niet zozeer langdurige armoede, maar: kun je ook de week of de maand doorkomen? Dat is een cijfer dat wij meten en daaraan kunnen we zien dat wij gedaald zijn van 11% gemiddeld in Groningen in 2014 naar 9% in 2016, dus 2% minder mensen die zeggen dat ze niet kunnen rondkomen. Zo moet u dat lezen. Wat je dan ziet, en dat is wel bijzonder, is dat waar wij veel en extra inspanningen doen, door middel van de gebiedsteams en de WIJ-teams en extra beleid, in bijvoorbeeld Beijum en Selwerd, datzelfde cijfer in dezelfde periode daalt van 17% naar 13%. Dat is wel significant. Dan heb je het niet over structurele armoede, nogmaals een probleem dat groeiend is, maar dan gaat het over rondkomen. Dat is denk ik een punt.

De PLV VOORZITTER: Gaat uw gang, mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, de wethouder noemde het cijfer uit 2014 en in de rekening staat het van 2016. Maar van 2017 niet. U hangt er een kwalificatie aan waarvan ik denk: ja het zal wel, maar misschien is het in 2017 wel gestegen. Hebt u die cijfers ook in uw broekzak zitten?

Wethouder SCHROOR: Nee, ik zal even voelen …. Nee, die zitten er niet in. Maar het is natuurlijk volstrekt logisch dat die cijfers komen. En als u gelijk hebt, dan heb ik pech. Althans, het volgende college heeft dan pech. Maar de verwachting is niet dat na zo’n forse daling, procentueel, we in een keer weer gaan stijgen. De cijfers die we hebben zijn deze en die geef ik en verder dan dat gaan die niet.
Opgroeien en onderwijs, ook een cijfer. Dan pak ik maar even het cijfer VSV, waar we enorm veel energie in gestopt hebben om dat naar beneden te brengen. Dat cijfer is van 2,8% naar 2,4% gegaan en stabiel gebleven in 2017. Wat natuurlijk op zich al een heel laag percentage is. De VSV’ers, thuiszitters, kennen we allemaal. Het zijn er 68, om precies te zijn, op ongeveer 20.000 leerlingen, afgerond. Dus dat is al heel erg veel en heel erg weinig thuiszitters. En daar gaan we nog op intensiveren. Dus in die zin denk ik dat dit ook wel een mooi resultaat is.
Gezondheid: bijvoorbeeld het aantal inwoners van boven de 18, dat zegt een goede gezondheid te ervaren was 88% in 2014 en 89% in 2016. Op diverse gezondheidsgerelateerde thema’s scoort Groningen bijvoorbeeld ten opzichte van het landelijk gemiddelde en de grote steden gunstig, bijvoorbeeld op het gebied van chronische aandoeningen, bewegen en overgewicht. Dus in die zin hebben we ook daar resultaat.
Tot slot samenleven. Daar is ook wel eens aan gerefereerd. Participeren we nou minder? Kijken we minder naar elkaar om? Zijn we minder betrokken bij onze samenleving? Als je dat cijfer pakt, het percentage bewoners van 18 jaar en ouder dat zegt zich de afgelopen twaalf jaar wel eens actief te hebben ingezet in hun gemeente, dan is dat 20% in 2014 en 23% in 2016. En dan met name weer in de vier wijkvernieuwingswijken zien we dat beeld sterk terugkomen. In Selwerd en Beijum zien we een veel grotere stijging dan het landelijk gemiddelde. Daarmee heb ik geprobeerd namens het college op vier thema’s die vaak raken aan de discussie van de twee gezichten in de stad, los van alle negatieve annotaties die je er natuurlijk aan toe kunt voegen, er zijn ook altijd cijfers die negatief zijn, dat beseffen wij ook, een aantal cijfers te benoemen die er wel uitspringen en ook wel degelijk aantonen dat beleid echt effectief is.
Dan voorzitter, de dienstverlening. Daar is een vraag over gesteld. Die staat op 6,9 en ik zou nog uitzoeken hoe dat nou zit. Ik weet dat ondertussen. Het is namelijk de dienstverlening in algemene zin over de hele gemeente die is uitgevraagd. Dan staan wij ten opzichte van het landelijke gemiddelde een procentpunt hoger. Dat is namelijk 6,8 en wij zitten op 6,9. Maar dat is dus de algemene vraag: wat vindt

u eigenlijk van ‘de dienstverlening van de gemeente’? Dan kan dat gaan over straat schoonmaken tot de hondenpoepbakken, waar we het straks nog even over hebben, tot de balies. Dat verklaart ook het verschil met de cijfers die wij krijgen voor telefoon, mail, balie en schriftelijke beantwoording. Die zijn namelijk veel hoger, maar dat is een kleiner onderdeel van de klanttevredenheid, weliswaar heel belangrijk onderdeel, over de dienstverlening van de gemeente Groningen.
Dan de verzilvering. Daar is ook een punt van gemaakt in de commissie en ook in de raad. Ik moet even een paar dingen duidelijk maken. Dat heb ik in de commissie niet heel scherp kunnen neerzetten. 68% verzilvering betekent niet 68% van de mensen, maar het is 68% van de waarde van de indicaties. Dus als alle indicaties bij elkaar 100% zijn, dan wordt 68% van die waarde verzilverd. Als het gaat om het aantal mensen dat verzilvert, gaat het om 92%. 8% verzilvert niet, 92% van alle mensen die een indicatie hebben verzilverd wel. Dat valt nog mee. Die 8%, daar gaan we wel op inzetten hoor, want we vragen: is dat nou zorg mijden? Hebt u het anders opgelost? Hebt u toch gebruikgemaakt van vrienden of gaat het gewoon nog? Dus we vragen er wel achteraan via het WIJ-team, daar hebben we een actie opgezet. Dus dat proberen we naar beneden te krijgen. Maar de grote vraag is natuurlijk: die 92%, hoe verklaart dit dan dat 68% van de waarde wordt gedeclareerd? Dan zien we dat 75% verzilverd wordt en 25% niet, van die 92% van de mensen die verzilvert. Ik hoop dat ik het zo duidelijk heb uitgelegd. Waar wij nu op gaan inzetten, en dat is de toezegging die u volgens mij van mij vraagt, is dat wij samen met de WIJ-teams gaan kijken naar die 92%. Die 8% doen we al, maar die 92%: kunnen we nou in de hoogte van de indicatie, de duur van de indicatie en ook het ingangstijdstip van een indicatie, dan wel misschien een gefragmenteerde inzet of een gedifferentieerde inzet, die waarde dichterbij 100% krijgen? Daar is een actie op gezet. Er draait nu ook een pilot op dat vlak in een van de WIJ-teams. Het is nog te vroeg om daar over uit te wijden. De resultaten ken ik ook nog niet, maar we gaan wel kijken of wij die 92% dichter bij de 100% kunnen krijgen. Dat betekent niet per definitie dat er meer indicaties of meer zorg worden toegekend. Het is preciezere zorg en het is meer het juiste tijdstip van de zorg, in afstemming met de mensen die die zorg ontvangen. Dat is waar wij nu mee aan de slag gaan.
Dan grote investeringen versus de kleine dingen in de stad. Dat is een volledig terecht punt en daar zijn wij zeer alert op. Dat onderschrijft denk ik heel goed de waarde van onze wijkaanpak en ook het belang dat wijkwethoudersbudgetten en gebiedsbudgetten ook in de komende collegeperiode overeind blijven. Juist daar besteden we best veel middelen aan de kleinere dingen, in onze ogen dan, als het niet gaat om miljoenen euro’s investeren, maar de kleinere dingen, die mensen elke dag bezighouden. Het is dus van groot belang, als u dat ook belangrijk vindt, om ook in de komende onderhandelingsperiode dat nadrukkelijk op de agenda te houden.
Dan de naam het Stedelijk Investeringsfonds. Die dekt niet meer de nieuwe gemeente, zegt u. We zouden daarvan kunnen maken: het gemeentelijk investeringsfonds, maar de zin ‘dat dekken we met het GIF’ is misschien geen heel erg prettige constatering. Ik zou u de suggestie willen geven om daar nog eens goed over na te denken.
Dan voorzitter, de samenwerking, door een aantal partijen genoemd. Van de wat meer wij-zij-situatie in het begin naar meer: hoe kunnen we toch ook met andere partijen, inwoners, bedrijven, coalitie en oppositie bruggen slaan om bij onderwerpen in een ander logisch verband samen te werken? Wij beschouwen dat als een compliment, maar dat compliment is wederzijds want dat kan alleen maar als ook een raad daar open voor staat, als het gaat om coalitie-oppositie. Wij hebben dat zeker ervaren op heel veel dossiers. Dus uw compliment aan ons geven wij graag terug, want dat hoort ook bij u. En ik zou u eigenlijk willen vragen om dat in de toekomst vast te houden. Dat is namelijk het bijzondere van deze gemeenteraad en dit college en ik denk ook van toekomstige colleges. Als je dat kunt vasthouden, dan denk ik dat je voor deze stad het meeste kunt bereiken.

De PLV VOORZITTER: Mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, er is inderdaad een verschil tussen de eerste twee jaren in deze coalitie de en de laatste twee jaren. Maar als u de oppositie complimenteert voor de samenwerking, hoe duidt u dan dat het zo lang heeft geduurd voordat het college zijn verantwoordelijkheid nam, als het gaat om winkelcentrum Paddepoel? Waarom zijn die problemen dan nog steeds niet opgelost? Uiteindelijk moest de oppositie de hele raad ervan overtuigen en toen kwam u als college een keertje in beweging.

Wethouder SCHROOR: Ja voorzitter, ik denk dat het misschien wat ver gaat om die detaildiscussie hier te voeren. Die is natuurlijk in commissieverband al heel vaak gevoerd. Die zal misschien in de komende tijd ook nog wel een keer gevoerd worden, dat sluit ik niet uit. Wat wij altijd proberen is te kijken, als ik even naar een ander voorbeeld ga, de Vondelflat, naar wat onze positie is. Wordt die ons gegund? Vaak is dat namelijk niet in eerste instantie het geval. Er wordt vaak gezegd door de verantwoordelijke instantie: wat komt u hier doen? Letterlijk. “Wat komt u hier doen? U gaat hier niet over.” Maar vervolgens ga je met elkaar, daar heb je de hele raad bij nodig en soms is dat duwtje in de rug heel positief, aan de slag om eruit te komen. Nou, de mensen eten weer hartstikke lekker, ze zijn tevreden en ze geven iedereen een

compliment, inclusief zichzelf. Ik denk dat dit een voorbeeld is van hoe je met elkaar samenwerkt en dat een oppositie een coalitie of een wethouder of een college eens een keer duwtje in de rug geeft, de goede kant op, lijkt mij een uitstekend streven om vast te houden.

De PLV VOORZITTER: Mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, het is toch bijzonder dat de wethouder een andere beschrijving geeft van hoe dit met de Vondelflat is gegaan. In eerste instantie zei u zelf: “Ik ga er niet over”. Totdat Een Vandaag eraan te pas kwam en er een staatssecretaris was die dacht: ja, ik kan niet helemaal naar dat Groningen afreizen, wie zal ik eens vragen dat te doen? Is het niet zo dat u in actie bent gekomen omdat u gevraagd bent, omdat er publieke druk kwam? En nu zegt u: “De mensen eten weer lekker”, alsof dat allemaal aan u te danken is!

Wethouder SCHROOR: Nee, dan interpreteert u een iets andere waarheid dan wat ik net zei. Het is iets anders gegaan. Wij hebben daar een andere lezing bij, laat ik het zo maar zeggen.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Oké, een ander voorbeeld. Waarom is er vanuit het college altijd weerstand geweest om huisjesmelkers aan te pakken en kamerverhuurbedrijven? De eerste twee jaar werden er voorstellen gedaan door mijn fractie. Die werden coalitiebreed afgewezen. Vervolgens presenteert u ze zelf, met u eigen strikje eromheen. Noemt u dat samenwerking?

Wethouder SCHROOR: Nou voorzitter, ik constateer dat de SP niet op alle punten onze samenwerking prijst. Misschien moeten we daar tijdens het genot van een wijntje nog eens nader over praten, maar laten wij ons nu beperken tot het behandelen van onze rekening. Dat lijkt mij verstandig.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, dat is geen antwoord. Ik drink graag een wijntje met u, maar ik debatteer ook graag in het openbaar met u. Zonder wijn weliswaar. Ik stel u hier in het openbaar de vraag, dan verwacht ik ook hier het antwoord en niet in de kroeg.

Wethouder SCHROOR: Voorzitter, het staat u vrij om op elk willekeurig moment iets te agenderen, maar ik kies ervoor om mijn eigen antwoord te formuleren en dat hebt u bij dezen gehad. En als dat niet tot uw tevredenheid leidt, dan hebben wij dit keer pech.
Voorzitter, dan de VNG. Daar is een opmerking over gemaakt, namelijk dat de VNG de intentie heeft om onze budgetten stevig neer te zetten bij het Rijk. Dat gaat nu iets verder, sinds het laatste VNG-congres. Daar zijn wel vrij stevige eisen neergelegd, in de vorm van moties die door Groningen met name getrokken zijn, met een heel grote groep collega-gemeenten daarbij, overigens. Collega Gijsbertsen heeft een motie getrokken als voorzitter van de G40, ik heb zelf een motie mogen trekken, en dat zijn ferme uitspraken. Maar het echte werk moet nu beginnen, want het Rijk zal nu ook samen met de VNG moeten kijken hoe daar dan iets van gemaakt kan worden. Dat zijn echt harde eisen. Wij willen gewoon dat die BUIG op basis van het ROB-onderzoek, Raad van Openbaar Bestuur, nu ook echt goed wordt opgepakt, voordat wij verder praten over allerlei fantastische ambities die we met elkaar kunnen realiseren op het sociale domein. Nou ja, de houding van de VNG is stevig. De VNG-voorzitter heeft een stevig verhaal gehouden richting de minister van Binnenlandse Zaken en ik hoop echt dat we dat kunnen verzilveren in een goede samenwerking met het kabinet.
Dan de sportprijzen, voorzitter. Samen met de provincie is in MartiniPlaza een sessie geweest. De sportprijzen zijn daar uitgereikt. Er wordt nu geëvalueerd. We nemen uw opmerking daarin mee en wellicht dat er wat meer allure dan wel cachet aan gegeven kan worden, want ons college vindt het net zo belangrijk om sporters in het zonnetje te zetten als u.
De duurzame winterterrassen, voorzitter: dat antwoord krijgt u voor de winter.
Rest mij niets anders dan de complimenten over de cijfers en hoe de stad ervoor staat, ook van Student en Stad, tot ons te nemen en te zeggen: dank u wel.

De PLV VOORZITTER: Mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Nou voorzitter, uiteraard verkoopt het college zijn succesverhalen. Maar ik heb de wethouder niet horen zeggen waar u het minste trots op bent. Waar baalt u het meeste van?

Wethouder SCHROOR: Nou voorzitter, daar ga ik ook geen antwoord op geven, want wij zijn in dit gremium ingegaan op waar wij trots op zijn en waar wij op moeten doorwerken. Ik denk dat dit de juiste term is in het verband van deze raadsvergadering. Althans, als het gaat om onze woordvoering. Wij zien heel veel punten waar nog heel veel moet gebeuren en ik denk ook punten waar wij het over eens zijn, overigens. Ik denk dat wij helemaal niet verschillend kijken naar dat we de armoede, zeker de duurzame

armoede, steeds weer verder moeten bestrijden. Of we dat met dezelfde middelen doen, dat zal de toekomst uitwijzen, maar daar zijn we het snel over eens. Maar ik ben eigenlijk niet van plan voorzitter, om zaken te noemen waar wij heel teleurgesteld over zijn, want ik zou ze zo niet kunnen bedenken.

De PLV VOORZITTER: Dat roept een nieuwe vraag op bij mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Nou ja voorzitter, het is toch jammer, want hiermee wordt elk debat doodgeslagen. Het is voor mij alleen maar een teken dat er aan de andere kant van deze zaal gebrek is aan zelfkritiek.
Maar voordat de wethouder overgaat tot de moties: ik heb u ook nog enige financiële vragen gesteld. Misschien is dat wat ondergesneeuwd, omdat ik daarna het tempo opvoerde en vanwege de kritiek van mijn fractie, maar om een tweede termijn te voorkomen, zou ik daar toch wel graag een reactie op hebben, want het zijn natuurlijk ook deels financiële beschouwingen.

Wethouder SCHROOR: Nou voorzitter, ik kan u zeggen dat ik weinig financiële vragen heb gehoord. Het kan best zijn dat er mij een ontschoten is. Eentje, daar hebt u gelijk in, staat mij nog bij, dat was de vraag hoe wij omgaan met tussentijdse onttrekkingen uit de AER. Dat had u een opmerking bij, volgens mij, dat wij op de pof leven. Nou, dat klopt natuurlijk niet. Maar voordat ik dan antwoord ga geven op een vraag waarvan ik kennelijk uit uw non-verbale communicatie haal dat dit niet de vraag was, lijkt het mij verstandig om die ene financiële vraag te herhalen. Hebt u er twee, dan stelt u er twee, dan geef ik u twee keer antwoord.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, ik zei: het lijkt als leven op de pof. Het ging natuurlijk over het integrale afwegingsmoment. U hebt dat gepresenteerd als dat u daarbij de verwachting had, dat het oplossen van financiële knelpunten door de AER aan te spreken een explicietere discussie op zou leveren. Mijn vraag was: kunt u aangeven of deze verwachting is uitgekomen? En welke explicietere discussies voeren wij dan met elkaar? Of voert u die vooral in het college en met de organisatie?

Wethouder SCHROOR: Ja, voorzitter, dat was toch dezelfde vraag als ik in mijn hoofd had, maar dan kan ik hem nu beter beantwoorden. Ja. Het integrale afwegingsmoment is een moment waarop wij wat wij op dat moment weten en ter besluitvorming willen aandragen, met u bespreken. Dat is goed gegaan. Maar we hebben natuurlijk daarna een behoorlijk aantal projecten en vraagstukken gehad, waar een beroep moet worden gedaan op de AER, omdat het ene integrale afwegingsmoment al geweest is, of nog in de toekomst komt. En dat is iedere keer een discussie met u geweest. Een heel simpel voorbeeld is de bed-bad-broodvoorziening. Die komt elk kwartaal via de AER langs. Dat is een vraagstuk waar u veel over discussieert, gelukkig altijd in positieve zin. Ja, u niet zelf, maar wel in positieve zin. En er zijn nog veel meer vraagstukken. De investering Oosterparkwijk, Sinterklaas, of nee sorry, Sinterklaas dat is niet helemaal het niveau. Ik heb een nieuwtje voor stad en ommeland!

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Volgens mij bent u aan een reces toe.

Wethouder SCHROOR: Ik bedoel natuurlijk de Koningsdag. Ook zo’n voorbeeld. Ja, hij heeft ook iets op zijn hoofd.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Maar voorzitter, wat bedoelde het college dan vorig jaar, toen we dat voorstel bespraken, met ‘explicietere discussie’? Want zoiets als Koningsdag, had u nou echt de verwachting gehad dat de meerderheid van de raad zou zeggen: als het uit de AER moet, doen we het maar niet? Dat is toch geen discussie?

Wethouder SCHROOR: Nou ja, dat is wat u ervan maakt. Dat kan wel. U maakt wel vaker een discussie van punten waarvan wij zeggen: dat is toch geen discussie?

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Dat geldt andersom ook.

Wethouder SCHROOR: Het gaat om de werkwijze. Kijk, als wij onttrekken aan de AER, en dat doen wij natuurlijk gedurende het hele jaar best frequent, dit zijn er maar een paar, er zijn er veel meer te noemen, dan hebben wij daar iedere keer aan raadsdebat over. Dat is de discussie die wij zoeken. De ene keer gaat die wat vlotter dan de andere keer, maar het is wel iedere keer een afweging: gaan wij deze middelen uit de AER onttrekken? We geven ook altijd aan wat dan de dekking is. Dat kan de AER zijn, dat kan ook een andere reserve zijn, bijvoorbeeld bij een voorstel dat er nog aankomt, want dan is de AER op het niveau waarvan u zegt: daar mag u niet onder. En op die manier bekijken wij als organisatie: kunnen wij het betalen? En we leggen u voor: wilt u het betalen? En dat werkt op zich goed, dat is onze ervaring. Als u het anders wilt, ja, dat kan altijd, in de toekomst. Daar gaan wij niet over, denk ik.

Voorzitter, zal ik naar de moties gaan of ben ik nog een financiële vraag van iemand vergeten?

De PLV VOORZITTER: Ik zie de heer Sijbolts met een vraag. Gaat uw gang.

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Ja, dat was niet zozeer financieel, het ging over de doenvermogenstoets, of het college wil kijken of de uitkomsten die daarvan binnen zijn, ik zit even te zoeken hoe ze ook alweer heten, ja het WRR-rapport, aanknopingspunten bieden bij het uitvoeren van gemeentelijke regelgeving en of de mentaal belaste burgers niet buiten de boot vallen?

De PLV VOORZITTER: Kunt u de vraag nog een keer herhalen, mijnheer Sijbolts?

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Sorry. Ik had aan het college gevraagd, ten aanzien van de doenvermogenstoets, daar is door het Rijk een onderzoek naar gedaan en daar is een WRR-rapport over verschenen, de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid, of het college wil kijken of daar aanknopingspunten in zitten om inwoners die buiten de boot vallen of wat minder weerbaar zijn, daardoor misschien de weg niet makkelijk weten te vinden naar voorzieningen van onze gemeente, te ondersteunen.

Wethouder SCHROOR: Voorzitter, ik stel voor, ik zie niemand hier heel hard knikken, dat we het even onderzoeken. Dat is dan een toezegging. Daar komen we even op terug bij u.

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Het was namelijk door onze fractie ook al meerdere keren in de commissie naar voren gebracht.

Wethouder SCHROOR: Oké, nou.

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Ik heb misschien niet helemaal goed begrepen hoe ik het daarvan had moeten overbrengen, maar goed. Deze toezegging is voldoende.

De PLV VOORZITTER: Wethouder Gijsbertsen.

Wethouder GIJSBERTSEN: Het is altijd een beetje gevaarlijk om een toezegging te doen op iets waarvan je niet 100% zeker bent dat we elkaar goed begrijpen, maar er is in de commissie inderdaad een aantal keren iets gevraagd over een rapport dat is overhandigd, dat bedoelt u denk ik? Kijk, ja. Dat is eigenlijk een idee waarin je veel meer uitgaat van de psychologische context waarin mensen functioneren en dat je vanuit die context kijkt wat een goede manier is om in ondersteuning te opereren. En daarvan heb ik gezegd: daar gaan we zeker naar kijken. Die toezegging kan ik onmiddellijk doen.

De PLV VOORZITTER: Volgens mij zijn er geen vragen meer en kunt u inderdaad de moties behandelen.

Wethouder SCHROOR: Ja voorzitter, over motie 1 ‘Van bijstand naar baan’, wou ik graag het woord even teruggeven aan collega Gijsbertsen.

Wethouder GIJSBERTSEN: Ja dank, voorzitter. Misschien eerst een enkele opmerking, of twee, over de discussie die hieraan verbonden was over het bijstandsvolume. Ik deel onmiddellijk het ongeduld van de raad als het gaat over de ontwikkeling van het bijstandsvolume. Tegelijkertijd is het goed om daar op twee manieren nog een kanttekening bij te zetten. Als je kijkt naar de absolute getallen waar het hier over gaat, dan is in de eerste termijn overigens terecht door mevrouw Van Gijlswijk aangegeven dat daar een aantal landelijke factoren een grote invloed op heeft. Dan gaat het over de WW, dan gaat het over de AOW en gaat over statushouders. Dat is de absolute kant van het verhaal. Daardoor zie je in absolute aantallen maar een beperkte daling terug, omdat er ook een stijging in verwerkt moet worden. Als je kijkt naar de relatieve ontwikkeling van het Groningse bijstandsbestand, dan zie je dat we al een langere tijd het beter doen, in de ontwikkeling van ons bijstandsvolume, dan landelijk het geval is. Natuurlijk hebben wij ook gezegd, met u: het is ons niet genoeg en niet snel genoeg. Dus daarom hebben wij u ook een brief gestuurd, recentelijk, nou inmiddels misschien wel weer een jaar geleden, over de BUIG, ja, het gaat snel, waarin we ook extra investeringen hebben gedaan om nog sneller naar een verlaging van het bijstandsvolume te komen, met ook wat nieuwe maatregelen daarin verwerkt. U vraagt nu in deze motie om te onderzoeken welke extra inzet nodig is. Ik plaats daar de kanttekening bij dat het natuurlijk niet zo is dat je een som kunt maken, waarin je ziet: op het moment dat je dit getal uitgeeft, dan is iedereen uit de bijstand, of iets dergelijks. Zo zit het natuurlijk niet in elkaar. Wat wij kunnen doen is aangeven wat werkzame bestanddelen zijn in de aanpak zoals we die de afgelopen jaren hebben ervaren, wat dus ook helpt om de bijstand naar beneden te brengen. Dan zal het ook vooral gaan, dat schrijft u ook in de motie,

over de inspanningen die wij leveren om echt op een intensieve manier een persoonlijke aanpak mogelijk te maken. Dat is natuurlijk maar in beperkte mate mogelijk op dit moment. Dus dat kunnen wij voor u in beeld brengen. En welke streefnorm u daarbij wilt hanteren, dat lijkt mij eerlijk gezegd bij uitstek een politieke vraag, en zeker als wij naar het najaar toegaan, lijkt me dat een vraag die politieke partijen in de nieuwe raad en college zouden moeten beantwoorden. Maar we kunnen op zichzelf in beeld brengen, als dat uw wens is met deze motie, hoe het bestand er ongeveer uitziet en wat mogelijk effectieve interventies zouden zijn.

De PLV VOORZITTER: De heer Bolle. U hebt daar een vraag over?

De heer BOLLE (CDA): Ja, dat betekent dus in beeld brengen wat we al doen en in welke mate dat werkt. Eigenlijk wat er min of meer al in de jaarrekening staat en wat we min of meer al jaarlijks aan het volgen zijn. Ik ben een beetje op zoek naar: gaat dit nu echt wat toevoegen om meer mensen uit de bijstand naar een baan te begeleiden?

Wethouder GIJSBERTSEN: Voorzitter, dit is natuurlijk op de eerste plaats een vraag aan de indieners, maar ik geef u terug wat ik denk te kunnen leveren in het najaar. Waar u naar verwijst is met name een terugblik naar wat we tot nu toe allemaal hebben gedaan en wat het heeft opgeleverd. De vraag in de motie zie ik zo dat het ook naar de toekomst gericht is en dat ook de vraag is: als je ziet wat er tot nu toe is gebeurd en je ziet wat we met de extra BUIG-inspanningen hebben gedaan, wat zou dan een stap zijn die je nog meer zou kunnen zetten? Wat hebben we inmiddels geleerd en wat zijn de ontwikkelingen in het bijstandsbestand, die misschien een bepaalde richting mogelijk of effectief zouden kunnen maken? Dat kunnen we in beeld brengen. Of dat vervolgens daadwerkelijk effect heeft, dat hangt ervan af welke besluitvorming daarna volgt. We kunnen het deze periode alleen maar in beeld brengen.

De PLV VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Ja, maar dat proces dat de wethouder beschrijft, is dus nieuw? Dat doen we niet normaal gesproken sowieso al, op die manier maar als beleid en naar ons bestand kijken?

Wethouder GIJSBERTSEN: Jazeker, maar we hebben u geen rapportages daarover beloofd voor het najaar.

Wethouder SCHROOR: Voorzitter, dan motie 2, het publiek jaarverslag. Alleen de constatering al is briljant, “dat de rekening veel cijfers bevat en daarnaast ook tekst”. Ik kan u zeggen dat die constatering niet klopt, want er staan ook tabellen in en grafieken. Dus als ik dat zo mag lezen, dat klopt uw conclusie wel, dat hij niet erg toegankelijk is. Want 525 pagina’s volgens mij, is een lijvig document om doorheen te worstelen.
In alle serieusheid: we hebben natuurlijk een investering gedaan. Dat weet u ook, het was mede op uw verzoek, om juist op onze vernieuwde website over de gemeentefinanciën een RIO te maken: een rekening in een oogopslag. Die RIO heeft de kengetallen waar u om vraagt. In een oogopslag zie je precies de gemeenterekening, de hoeveelheden per deelgebied. Er staan ook kengetallen onder, die zijn vrij eenvoudig daaronder te pakken en de liefhebber kan doorklikken. Dan kom je ook weer op beleidsniveau uit en kun je kijken welke euro’s waar naartoe zijn gegaan. Dus in onze ogen is dat de beste investering. Natuurlijk kunnen we altijd kijken of we dat nog een beetje beter kunnen maken en of we er nog iets aan kunnen toevoegen, in overleg met u. Die openheid is er altijd. Maar om weer terug te gaan naar een schriftelijk verslag of een schriftelijk boekje waarin de highlights weer opgenomen zijn, gaat voor ons de verkeerde kant op. Ik zou u eigenlijk willen vragen om dat niet aan ons te vragen. Het is kostbaar. Ik denk dat je gauw wat kwijt bent. En het is een beetje een stap terug in de tijd. Want ja, de samenvatting op papier van de rekening, dat is het beste document van het hele stuk, namelijk de brief van het college. Daar staat dat ook in. Dat is een samenvatting in vier A4’tjes. Dus ons voorstel zou zijn om uw motie in heroverweging te nemen; ik ontraad haar sowieso, maar om met ons de uitdaging aan te gaan om de digitale versie, die natuurlijk altijd printbaar is, misschien nog wat te verrijken met deze opties.
Voorzitter, dan motie 3. Dat is de motie ‘Ecologisch beheer goed beschouwd het monitoren waard’. Overigens zijn wij het daar wel mee eens. De onderzoeken die gevraagd worden wat de consequenties zijn van het opstellen van dergelijke beheersplannen voor 110 SES-gebieden, dat kunnen wij doen. Dus dat gaan we ook leveren. Ik kan u wel zeggen dat nu de eerste analyse al is, dat wij met de huidige bezetting dat nooit kunnen. Ja, dan zouden we er iets van vijf jaar over doen. Maar het verfijnde onderzoek wat dit nou echt betekent, als we dat heel serieus nemen, dat gaan we u toezeggen. Dus daarmee ook het oordeel aan de raad.
Dan motie 4. Ja, ‘Jan Klaassen is verkoper in het centrum van de stad’, “… straatverkopers herkenbaar worden en ook een soort van werkkleding”, toen kregen wij een beeld van zwart-wit geklede

straatverkopers die strafbaar zijn. Je kunt namelijk twee dingend doen. Je kunt het verbieden. Dan heb je een titel, dat kan een motie zijn: we verbieden straatverkoop. Dat kan. Of je geeft ze allemaal een vergunning. Maar iemand verplichten om bepaalde kledij aan te doen, met een activiteit die eigenlijk vaak niet mag, wat we vaak ook niet kunnen handhaven, is een motie die wij niet kunnen overnemen. Wij zullen deze ook ontraden.

De PLV VOORZITTER: De heer Banach, u wilt even reageren?

De heer BANACH (Student en Stad): Ja, ik heb haar even neergelegd bij de betreffende wethouder, die nu niet aanwezig is, en die zei dat ze zo akkoord was. Dus vandaar dat het mij enigszins verbaast dat ze ontraden wordt. En ten tweede hebben deze mensen een vergunning, waardoor ze mogen verkopen op straat. Volgens mij kunnen we daar prima als eis bijstellen dat, op het moment dat je daar gebruik van maakt, je dan ook zichtbaar herkenbaar bent. Of zit ik er helemaal naast?

Wethouder SCHROOR: Nou kijk, dat je iemand vraagt om een naamkaartje op te doen, is nog één, maar zichtbaar herkenbaar in de vorm van kleding, dat hebt u genoemd volgens mij, kan niet. Wij zien geen enkele juridische grondslag omdat de verplichten. Dus ik weet niet welke wethouder …

De heer BANACH (Student en Stad): Nou, dat laat zich wel raden, denk ik.

Wethouder SCHROOR: Ik denk dat die in bepaalde dienstkledij in Parijs rondhuppelt. Maar wij achten het op dit moment een te ontraden motie, omdat er iets in staat wat wij niet kunnen waarmaken.

De heer BANACH (Student en Stad): Een korte vraag. Dan is er dus ook geen contact geweest met de wethouder die wij verder niet bij naam zullen noemen?

Wethouder SCHROOR: Wij spreken met één mond. Op dit moment is dit het oordeel en wij ontraden deze motie. Als u nou denkt: ik kan haar misschien wat verfijnen ooit in de toekomst, want ze is een beetje vreemd aan de orde van de dag, ze slaat eigenlijk niet echt op de rekening, dan kunt u natuurlijk een andere vergadering benutten om daar nog eens even met de betreffende wethouder over te bomen. Wellicht dat het college dan nog tot inzichten komt die wij nu niet hebben.

De PLV VOORZITTER: Mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, twee dingen. Is het wel mogelijk het dragen van een herkenbaar naambordje op te nemen in de vergunningsvoorwaarden? Ja nou, geen idee. Dan denk ik, ik kijk ook even naar de indieners, kan hier niet op een later moment op worden teruggekomen? Overigens vind ik uw verwijt dat de motie op dit moment wordt ingediend niet terecht richting Student en Stad. We hebben geen voorjaarsdebat, dat is normaal het moment waarop wij allerlei moties opsparen. Dus ik zou zeggen: neem dat even terug.

Wethouder SCHROOR: Voorzitter, volgens mij moet mevrouw Van Gijlswijk echt aan de wijn. Ik heb geen enkel verwijt gemaakt richting Student en Stad, ik heb alleen maar aangegeven …

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Jawel, u zei: “Het gaat niet over de jaarrekening, is een beetje vreemd aan de orde van de dag”.

Wethouder SCHROOR: Ja, dat klopt.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Wij bespreken hier het gemeentelijk beleid …

Wethouder SCHROOR: Ik zou zeggen: ….

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): … en dat maakt ook dit deel van uit.

De PLV VOORZITTER: Het woord is aan wethouder Schroor.

Wethouder SCHROOR: Dank u, voorzitter. Het woord hebbende, zal ik deze opmerking in een context plaatsen, want kennelijk is daar behoefte aan. Mijn opmerking van “het is geen motie die direct op de rekening slaat”, is volgens mij feitelijk juist. Maar die sloeg op de mogelijkheid die u zelf oppert, namelijk om deze motie later wellicht verbeterd of aangevuld of aangepast nog een keer aan de orde te stellen. Omdat wij op dit moment, met de kennis die wij als college hebben, deze motie ontraden, omdat

wij denken dat ze niet uitvoerbaar is. Nou, dat is de reden en de context. Dus het is geen verwijt, het is een relatie.
Dan voorzitter, over relaties gesproken, de laatste motie: het aanbieden van hondenhaltes. Wij ontraden deze motie. Het is te duur. Gewone bakken zijn goedkoper, in grote steden werkt het niet zo goed, is de ervaring en er is geen dekking voor. Ik dank u voor de eerste termijn van het college.

De PLV VOORZITTER: Dank u wel voor uw bijdrage. Mijn vraag aan de raad is of u behoefte hebt aan een tweede termijn. Ik kijk even naar de woordvoerders. Als iemand het wil, wil die dan zijn vinger opsteken, want ik zie nou 39 gezichten. Volgens mij heeft niemand daar behoefte aan. Dan is dat een duidelijke conclusie voor dit moment. Mijnheer Banach, gaat uw gang.

De heer BANACH (Student en Stad): Ik weet niet of u nog een voorstel gaat doen tot schorsing, maar ik wil al wel vast een voorbode nemen, dat wij onze motie in ieder geval voor nu even in zullen trekken.

De PLV VOORZITTER: Wat zegt u?

De heer BANACH (Student en Stad): Of er nog geschorst gaat worden. Maar in ieder geval zullen wij voorlopig motie 4 intrekken.

De PLV VOORZITTER: Dat is duidelijk. Motie 4 is bij dezen ingetrokken. Een terechte vraag die u oppert: of er nog behoefte is bij partijen om te schorsen of dat we over kunnen gaan tot stemming op de moties.

De heer VAN DER MEIDE (PvdA): Jazeker, die behoefte hebben wij.

De PLV VOORZITTER: Gaat uw gang. Hoeveel minuten? Drie minuten, vier minuten? Wat is voldoende voor een fractie?

De heer VAN DER MEIDE (PvdA): Anderhalf.

De PLV VOORZITTER: Ik zie drie minuten. Drie minuten vanaf nu.

(Schorsing 20.11 uur – 20.15 uur)

De PLV VOORZITTER: Mijnheer Van der Meide, u had om een schorsing gevraagd, aan u het woord.

De heer VAN DER MEIDE (PvdA): Ja, dank u wel. Wij handhaven onze motie 2 over het publieke jaarverslag, met de aantekening erbij, dat is misschien niet helemaal duidelijk, dat het wat ons betreft absoluut geen extra geld zou hoeven kosten. En ook dat het echt een ander verslag is dan het digitale verslag van de rekening. Wij vinden het gewoon van belang dat het publiek goed kennis kan nemen van wat er in een jaar gebeurd is in de stad.
Ik wil overigens nog wel een tekstuele wijziging toepassen in de motie. Er staat namelijk: “plannen van college en raad” en ik wou daarvan maken: “plannen van college”, omdat op het moment dat we er college en raad van maken, er een tweespalt kan ontstaan. Dus graag die wijziging. Maar we handhaven de motie.

De PLV VOORZITTER: Duidelijk. In het verzoekpunt staat een hele lap tekst, dat ga ik allemaal niet voorlezen, maar er staat twee keer “college en raad”, als ik snel kijk. En beide keren wilt u dat “en raad” geschrapt hebben. Vat ik het zo goed samen?

De heer VAN DER MEIDE (PvdA): Dat klopt.

De PLV VOORZITTER: Wethouder Schroor.

Wethouder SCHROOR: Voorzitter, wij zijn eigenlijk ook van plan om ons advies te handhaven over de motie, namelijk ontraden. In onze ogen kan het eigenlijk niet waar zijn dat je iets dergelijks goed doet en het geen geld kost. Dus wij blijven toch bij onze oproep om het digitaal met elkaar te verbeteren.

De PLV VOORZITTER: Dank u wel. Dan stel ik voor dat we overgaan tot stemverklaringen over de moties.

De heer BENJAMINS (D66): Voorzitter, dan heb ik toch nog twee minuten schorsing nodig.

De PLV VOORZITTER: Mijnheer Benjamins, gaat uw gang. Twee minuten.

(Schorsing 20.19 uur – 20.21 uur)

De PLV VOORZITTER: Mijnheer Benjamins, wilt u nog een toelichting geven op uw schorsing?

De heer BENJAMINS (D66): Ja, dat wil ik. Ik moest even een stemverklaring over de moties voorbereiden met mijn fractie.

De PLV VOORZITTER: Als iedereen eraan toe is, kunnen we daar meteen toe overgaan. Misschien goed om dat even in volgorde van partijen te doen? Dat geef ik u bij dezen als eerste het woord.

De heer BENJAMINS (D66): Op motie 1 zal mijn fractiegenoot Van Doesen ingaan. Op motie 2 volgen wij het college en zullen wij tegenstemmen. Op motie 5 volgen wij ook het college en zullen wij tegenstemmen.

De PLV VOORZITTER: Mevrouw Van Doesen.

Mevrouw VAN DOESEN (D66): Dank u wel, voorzitter. Gehoord de reactie van het college op motie 1, denken wij dat het goed is dat wij onze steun daar niet aan verlenen.

De PLV VOORZITTER: Dank u wel voor uw bijdragen. Ja, moet ik even de volgorde goed doen. De SP, nog behoefte aan stemverklaringen? En dan … dit is een gewetensvraagje.

De heer VAN DER MEIDE (PvdA): Na de SP komt de PvdA meestal.

De PLV VOORZITTER: Precies! Ik zocht u al.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Fijn dat u dat een keer hardop zegt!

De heer VAN DER MEIDE (PvdA): Dat is vier jaar zo geweest en daarna kwam er een eind aan. Motie 3, daar zullen wij voorstemmen.

De PLV VOORZITTER: GroenLinks.

De heer VAN DER GLAS (GroenLinks): Ja dank u wel, voorzitter. Wij staan op drie van de vier moties. Voor motie 5 volgen wij het oordeel van het college en die zullen wij niet steunen.

De PLV VOORZITTER: Dank u wel voor uw bijdrage. Mevrouw Akkerman.

Mevrouw AKKERMAN (VVD): Dan dank u wel, voorzitter. Wij hebben een stemverklaring bij motie 2, de motie ‘Publiek jaarverslag’. Wij waarderen de wens van de PvdA dat het geen extra geld zou moeten kosten, maar wij volgen het college en zullen tegenstemmen.

De PLV VOORZITTER: Dank u wel. De heer Bolle, CDA. Geen behoefte? Stad en Ommeland, de heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stad en Ommeland): Dank u wel, voorzitter. Motie 5 kunnen wij helaas niet steunen. We hebben toen in 2017 die proef niet gesteund, omdat wij met de Partij voor de Dieren een initiatiefvoorstel hadden lopen. Daarom hebben we toen de motie niet gesteund. Wij vinden die proef op zich wel beter, alleen gaat dit nu vrij ver, ook voor de herindelingsverkiezingen is dit iets wat wij wat ons betreft met de nieuwe gemeenteraad moeten bespreken. En mevrouw Riemersma geeft een oordeel over motie 1.

De PLV VOORZITTER: Mevrouw Riemersma.

Mevrouw RIEMERSMA (Stad en Ommeland): Ja voorzitter, er gaat wel heel veel geld naar re-integratie, naar onze beleving. En de motie straalt niet echt nieuwe politiek uit, meer oude politiek. Dat bleek ook uit hoe het college zich in allerlei bochten moest wringen om er toch iets nieuws in te zien. Onze fractie ziet veel meer in het uitbouwen van experimenten in de bijstand, dus wij zullen deze motie niet steunen. Dank u wel.

De PLV VOORZITTER: Dank u wel. ChristenUnie.

De heer KOOPMANS (ChristenUnie): Dank u wel, voorzitter. Motie 1, daar zullen wij voorstemmen. Bij motie 2 volgen wij de uitleg van het college en daar zullen we tegenstemmen. Motie 3, daar staan we op, voorzitter en bij motie 5 volgen we ook de uitleg van het college en daar zullen we zonder partijpolitieke overwegingen tegenstemmen. Dank u wel.

De PLV VOORZITTER: Dank u wel. De heer Banach.

De heer BANACH (Student en Stad): Dank u wel, voorzitter. Alleen een stemverklaring voor motie 2. Dan gaat het over of het wel of niet zonder geld kan. Wat ons betreft mag er best wel een klein beetje geld naartoe om te zorgen dat je die rekening misschien op een iets samenvattender manier weer kunt geven, zonder dat het een collegebrief wordt. Wij vinden dat eigenlijk wel een goed idee, dus wij zullen ervoor stemmen.

De PLV VOORZITTER: Dank u wel. Mijnheer Kelder, had u nog een stemverklaring?

De heer KELDER (PvdD): Ja dank u wel, voorzitter. Ik sta alleen niet op motie 1. Eigenlijk vind ik dat dit vanzelfsprekend zou moeten zijn, dat het een overbodige motie zou moeten zijn. Dus om die reden zou ik niet willen instemmen, maar ik vind het wel een goed streven. Dus daarom wil ik wel instemmen met motie 1.

De PLV VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Woldhuis? Geen stemverklaring? Dan kunnen we wat mij betreft overgaan tot stemming op de moties.
Motie 1, ‘Van bijstand naar baan’. Er wordt al heel hard gestemd. En ik mag zelf ook stemmen. Conclusie: 26 stemmen voor, 12 tegen. Daarmee is deze motie aangenomen.
Motie 2, ‘Het publieke jaarverslag publiceren’. 15 stemmen voor, 23 tegen. De motie is verworpen.
De volgende motie is motie 3 over ecologisch beheer. Die kan ook in stemming worden gebracht.
35 stemmen voor, 3 tegen. Daarmee is deze motie aangenomen.
En de laatste motie, motie 5 over hondenhaltes. 2 stemmen voor, 36 tegen. De motie is verworpen.
Vervolgens kunnen we stemmen over de gemeenterekening 2017. Heeft daarover iemand nog behoefte aan een stemverklaring? Mevrouw Van Gijlswijk, gaat uw gang.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Ja dank u wel, voorzitter. Wij blijven kritiek hebben op het beleid en door sommige van het college gemaakte keuzes. Dat heb ik denk ik in mijn woordvoering wel duidelijk gemaakt. Maar door tegen de jaarrekening te stemmen, veranderen we dat niet, dus stemmen we voor het vaststellen van de rekening.

De PLV VOORZITTER: Dank u voor uw bijdrage. Dan kunnen we de rekening nu in stemming brengen. De stemming is geopend. 38 stemmen voor. De rekening is bij dezen vastgesteld en aanvaard.

4. Motie Vreemd aan de orde van de dag

De PLV VOORZITTER: We hebben nog een motie Vreemd aan de orde van de dag. Ik heb begrepen dat de initiatiefnemer, de heer Boon, dat initiatief nog graag toe zou willen lichten. Ik zie hem niet zitten, maar ik zie hem wel lopen inmiddels. Aan u de gelegenheid om dit in drie minuten toe te lichten bij dat spreekgestoelte. Aan u het woord, mijnheer Boon.

De heer BOOM: Dank u wel, voorzitter. Goedenavond, mijn naam is Micha Boon. Namens mijn mede-initiatiefnemer Ronald Schurer en de organisaties Femmes for Freedom en COC Groningen&Drenthe mag ik hier kort wat zeggen over onze Maatschappelijke Motie Vrije Partnerkeuze.
Stel, je bent verliefd. En wat een geluk, de persoon op wie jij verliefd bent, is dat ook op jou. En dan zijn er mensen die jullie liefde afkeuren. Omdat jullie leeftijdsverschil te groot is. Of jullie verschillende geloven aanhangen. Of van verschillende afkomst zijn. Of van het zelfde geslacht of wat dan ook, maar het lukt ze niet om gewoon blij voor je te zijn. Sterker nog, je krijgt naar je hoofd dat jullie relatie verkeerd is. Of rare vragen over je seksleven. Of je wordt uitgescholden, of zelfs in elkaar geslagen. Terwijl jij niets anders hebt gedaan dan verliefd worden. We hebben de afgelopen maanden een aantal verhalen van Groningers gehoord en werden daar telkens heel verdrietig van. We wilden iets doen. Maar niet iets tegen, maar vóór. Voor de liefde, in alle vormen en tussen alle mensen. Daarom hebben we maatschappelijke steun gezocht om de liefde te vieren. Door een stoere beeldcampagne speciaal voor Groningen, waarin we zichtbaar maken welke vormen die liefde allemaal kan hebben. Zonder zichtbaarheid kan er immers geen sprake zijn van acceptatie. Een groeiende reeks organisaties heeft onze maatschappelijke motie enthousiast omarmd. Waaronder natuurlijk de gayscene, maar ook studentenorganisaties, het Groninger Studentenpastoraat en de Hanzehogeschool Groningen. Samen met

deze organisaties, het COC Groningen en Femmes for Freedom hopen we op steun van elke fractie in de gemeenteraad. Het zou fantastisch zijn als op Coming Out Day, op 11 oktober, de hele stad vol kan hangen met prachtige foto's en verhalen van Groningers die verliefd zijn. Zodat we vanuit de gehele politiek en alle maatschappelijke partijen kunnen zeggen: wij willen samen de liefde vieren en dat mag zichtbaar zijn. Dank u wel.

De PLV VOORZITTER: Dank u wel voor uw bijdrage, mijnheer Boon. Dan nu het woord mevrouw Bloemhoff voor het indienen van een motie. Gaat uw gang.

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Ja, dank u wel, voorzitter. Een hartstikke mooi maatschappelijk initiatief, met een al voorbereide motie om mee in te dienen. De initiatiefnemers kunnen niet zelf een motie indienen, dat kunnen alleen raadsleden en dat doe ik dan maar. Niet alleen namens mijzelf, maar eigenlijk namens de bijna voltallige raad van Groningen. Wij vinden het een prachtig initiatief. Je hebt het ook zo mooi verteld, ik kan het niet mooier vertellen dan dat jij net hebt gedaan, hoe belangrijk dat is. Ook als je kijkt naar de postercampagne van Suitsupply en welke reacties daarop zijn gekomen, laat dit ons zien dat het heel erg nodig is. Wij vinden altijd in deze raad dat Groningen een tolerante stad is en dat ook moet blijven. Waar je ook vandaan komt, wat je achtergrond ook is, wie je ook bent en wie je ook liefhebt: je bent hier welkom. Je bent hier veilig, je wordt hier geaccepteerd. Dat dragen wij met zijn allen uit en dat dragen wij vandaag met zijn allen uit door deze motie in te dienen en dat doe ik dan ook met liefde.

Motie 6: **Vier de liefde in Groningen** (PvdA, D66, GroenLinks, VVD,SP, Stad & Ommeland CDA, Student &Stad, Partij voor de Dieren, 100% Groningen)
De Groningse gemeenteraad in vergadering bijeen op 11 juli 2018,

constaterende dat:
- er Groningers zijn die zich op relationeel of seksueel gebied onvrij of zelfs onveilig voelen, bijvoorbeeld bij het aangaan van een relatie met iemand van een andere religie en van hetzelfde geslacht;
- deze gevoelens van onvrijheid en onveiligheid versterkt worden door verschillende negatieve gebeurtenissen die zich ook in Groningen afspelen, zoals geweldsincidenten in het uitgangsgebied of de ophef rondom de Suitsupply-reclamecampagne;
- acceptatie van andermans seksuele of relationele voorkeuren geen vanzelfsprekendheid is, zo blijkt uit onderzoek van onder meer het SCP;
- veel mensen, met name vrouwen, nog elke dag geconfronteerd worden met relationele ongelijkheid, bijvoorbeeld door huwelijksdwang, kindhuwelijken, achterlating en huwelijkse gevangenschap;

overwegende dat:
- iedereen, ongeacht afkomst, leeftijd, culturele achtergrond of religieuze overtuiging, geslacht(-sbeleving), seksuele oriëntatie, zichzelf mag zijn en de vrijheid heeft om zelf een partner te kiezen;
- de gemeente op het vlak van emancipatie een voorbeeldfunctie wil vervullen naar de Stadjers, het Groninger bedrijfsleven en andere organisaties in de stad;
- er zonder zichtbaarheid van deze diverse seksuele voorkeuren nooit sprake zal zijn van sociaal-maatschappelijke acceptatie;
- een brede maatschappelijke coalitie een beeldcampagne 'In Nederland kies je je partner zelf' wil opzetten;
- aanstaande Coming Out Day op 11 oktober 2018 een uitstekend startmoment zou zijn voor het lanceren van deze beeldcampagne;

verzoekt het college:
- in de komende maanden samen met de initiatiefnemers en andere maatschappelijke organisaties een Groningse variant op de campagne Celebrate Love uit te werken, met als streven om deze campagne te lanceren op 11 oktober 2018;

en gaat over tot de orde van de dag.

De PLV VOORZITTER: Dank u wel. Nou, de toelichting is al vooraf gegeven en ze wordt rondgedeeld, neem ik aan. Ze wordt meteen al gebeamd, waardoor we iets sneller tot stemming over kunnen gaan. We hebben vooraf ook inzage gehad in deze motie, dus ik denk dat we dat goed kunnen doen. Volgens mij kan ze zo getoond worden en dat wil ik ook vooraf nog eventueel fracties de gelegenheid geven tot het afleggen van een stemverklaring, indien daar behoefte aan is. In ieder geval staat hier de tekst in beeld. Ik neem aan dat dit voldoende is om tot stemming over te kunnen gaan. Oh sorry, ik vergeet een stapje. Ik

ga sneller dan snel. Ik heb wat verzoekpuntjes gehad, omdat er iets op tv is vanavond, maar mijnheer Gijsbertsen, gaat uw gang.

Wethouder GIJSBERTSEN: Dank, voorzitter. Ja wie weet, haken al die indieners nog af. Het is een campagne die bekend is; hij is ook in andere gemeentes gestart. Het is een mooie campagne, prachtig vormgegeven en over een heel relevant maatschappelijk thema. We zullen dus het oordeel aan de raad laten. Ik zeg daar wel bij dat het ook goed is dat we in deze stad veel doen op het gebied van diversiteit. Dat doen we samen met organisaties die zich daarvoor inspannen, onder andere de organisaties die hierachter staan. Daar hebben we ook een diversiteitplatform mee en ook diversiteitbudgetten voor. Dus ik ga ook heel graag in gesprek met organisaties om te kijken hoe we die campagne dan vorm gaan geven, want volgens mij moet het ook zo zijn dat die campagne met name gedragen wordt, in alle opzichten, door de organisaties die daar ook achterstaan. Maar de beweging die hierin wordt voorgestaan, kunnen wij van harte ondersteunen. Dus oordeel aan de raad.

De PLV VOORZITTER: Dank u wel voor uw bijdrage hierin. Stemverklaringen? De heer Koopmans, gaat uw gang.

De heer KOOPMANS (ChristenUnie): Ja dank u wel, voorzitter. Ja, we staan niet op de motie, dus ik mag een stemverklaring geven. De ChristenUnie staat pal voor onze Grondwet, die niet voor niets begint met artikel 1: discriminatie op wat voor grond ook is verboden. Voor ChristenUnie zijn dat niet alleen loze woorden. We hebben bijvoorbeeld tijdens onze eerste regeringsdeelname ook ingezet op maatregelen ter bestrijding van discriminatie en geweld tegen homo’s. Het vieren van de liefde is bovendien lovenswaardig en daarom zullen we ook de motie steunen.

De PLV VOORZITTER: Dank u wel. Kunnen we zo overgaan tot stemming op deze motie? Als ze in beeld is, kunnen we ook daadwerkelijk gaan stemmen.
38 voor, omdat de heer Luhoff afwezig is, maar kunnen zeggen dat ze met algemene stemmen aanvaard is.

5. Sluiting

De VOORZITTER: Volgens mij is dit het einde van onze vergadering. Dank u voor uw inbreng en tot een volgende keer.

(Sluiting 20.36 uur)